

HALLO HALLO

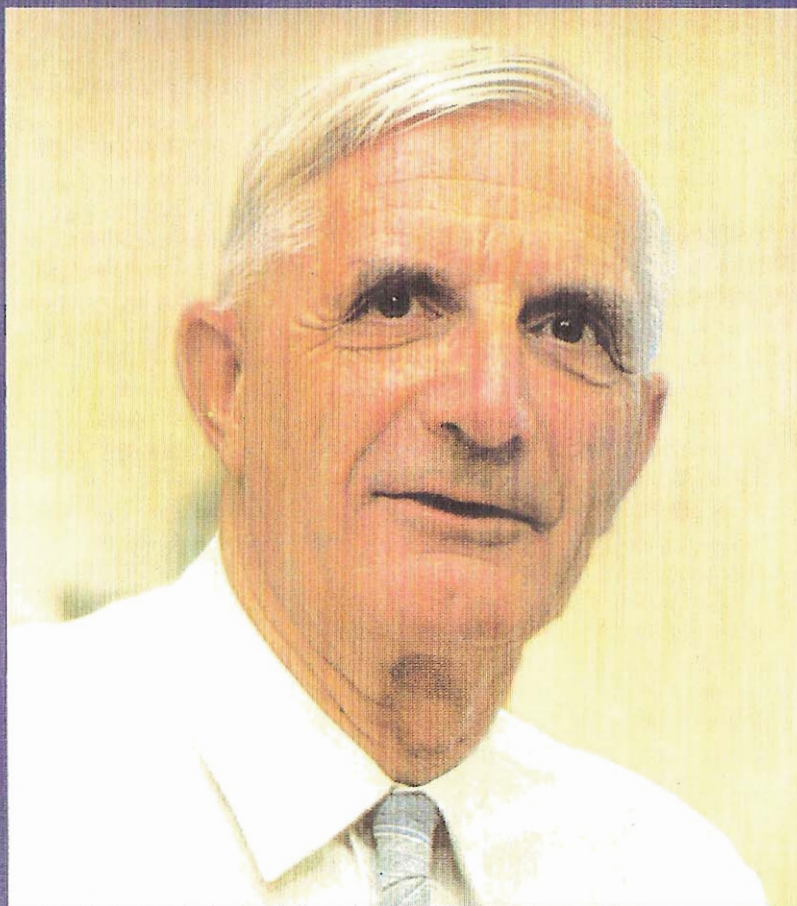
MEDLEMSBLAD FOR NORSK RADIOHISTORISK FORENING

NR. 52 (4/95)

11. ÅRGANG

DESEMBER 1995

Vebjørn
Tandberg

HALLO HALLO

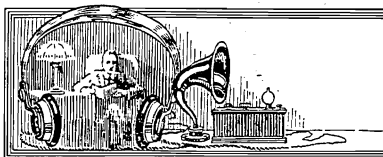
MEDLEMSBLAD FOR NORSK RADIOHISTORISK FORENING

Redaksjon:	Tore Moe
Medlemsregister:	Steinar Roland
Styre:	Tor van der Lende, formann Trygve Berg, kasserer Tore Moe, Arnfinn Manders og Steinar Roland
Postgiro:	0813 2360279
Klubblokaler:	Korsgata 28B, 0551 Oslo
Telefon:	22 71 45 05
Postadresse:	Postboks 465 Sentrum, 0105 Oslo
Åpent hus:	Hver tirsdag 18.30-21.30 og 1. lørdag i hver måned 11.00-14.30
Omslagsbilde:	Vebjørn Tandberg, fra boken om Tandberg og fabrikken .

Neste nr av Hallo Hallo beregnet utkommet 10. mars. Deadline er 25. februar.

INNHold:

Siden sist, av Tore Moe	3
Kløfta museet, siste episode... av Nils Mathisen	5
Ny bok, 1 - 2 - 3, av Tore Moe og Tor Marthinsen	6
Melding fra katalogkomiteen, av Bjørn Lunde	8
Edda Radiofabrikk, 1949, av Jan Erik Steen	9
Fiskeribølgen, av Egil Eide	17
Værskipet Polarfront II, av Tore Moe	21
Hvem er radioten? av Fredrik Dybdal	26
Tor's hjørne, av Tor van der Lende	28
Radioer jeg har møtt, av Tor van der Lende	36
Våre vakre krystallapparater, av Tor van der Lende	37
Transistor-mottaker, sakset fra Teknikk og Hobby	38
Kortslutningsindikator for transformatorer, av G. Rudenskjold	41
Karstein Karlsen er død, av Erik Steen	43
Radiokryssord	44
Radiomuséet i Jönköping, av Sindre Torp	46
Norske nazi-apparater, av Tore Moe	49
Annonser	52

SIDEN SIST

Hallo Hallo alle sammen!

Først et kort referat fra det vi har bedrevet siden forrige blad:

26. september, radiodoktoren kom, men bare et par stykker hadde med noen reparasjonsobjekter. Mye salg av deler.

7-8. oktober, stor auksjon og salg fra Leif Tronruds dødsbo. Utrolig mye fint, og mye ble utrolig billig. Men alikevel fikk de etterlatte ca. 130.000 kr. etter de to dagene.

24. oktober, vi var på Norsk Telemuseum og hørte på foredrag av Terje Ellefsen, om den optiske telegraf i Norge. Interessant foredrag, og en meget hyggelig kveld. Alle fremmøtte fikk en jakkenål formet som en telegrafnøkkel til minne.

28. november, julemøte i klubblokalene. 35 medlemmer kom til en trivelig kveld. Vårt æresmedlem Anton Klaveness, var der og hadde som vanlig mange friske historier fra gullalderen i radioproduksjonen i Norge. (Det er en fornøyelse å høre på deg, Anton!)

Nils Mathisen hadde med en selvlaget langbølgesender, og Johnny Flatner en flott rørførsterker som vi fikk beundre.

Noen av de gutta som for alvor bygger rørførsterkere bruker helst litt store sendertrioder i utgangen. Med en anodespenning på 1-2 kV. (6L6 og KT66 blir for spedt). Og dette har de i bokhylla hjemme i stua. Vi får bare håpe og be om at de ikke tar livet av seg.

Noen lurte kanskje på det apparatet som sto avbildet på forsiden av forrige nr. Det var et såkalt «Hird-sett».

Bygget og brukt av den nasistiske organisasjonen i Norge under krigen. For en tid tilbake fikk foreningen overlatt til undersøkelse fire obskure apparater fra forsvarsmuseet. De kom fra Kongsvinger festning, og ingen visste hva det var. Vi påtok oss å studere dem nærmere, for ev. å finne en forklaring. De var forholdsvis profesjonelt bygd, og hadde stort innslag av tyske komponenter. At de var norske gikk tydelig frem av påskriften på fronten, og det virket som de hadde en halv-tysk typebetegnelse. Tidsperioden de kom fra kunne neppe være noe annet enn krigen, og noe hjemmefrontutstyr var det definitivt ikke. Når vi så hører at Hirden hadde sitt hovedkvarter nettopp på Kongsvinger festning, så sier svaret seg nesten selv. De øvrige tre apparatene er avbildet på sidene 49, 50 og 51 i dette nr. Bildene er tatt av Åge Rua. Hvis noen vet mer om dem, ta kontakt med oss.

**GOD JUL OG GODT
NYTTÅR TIL ALLE
VÅRE LESERE !**

Rolf Riise (t.v.) utnevnes som æresmedlem av NRHF. Formann Tor van der Lende tildeler ham diplommet. (29.8.95)

PROGRAM FOR 1996 (1. HALVÅR):

30. januar

Foredrag av tidligere kontorsjef på Radionette, Ole Birger Ottesen: «Radionette under krigen».

Ottesen var ansatt der i perioden 1940-58.

(Kl. 1900 i klubblokalene)

20. februar

Årsmøte i klubblokalene. Egen innkalling med regnskap, årsberetning etc. kommer senere.

23. mars (lørdag)

Auksjon på Nordkanten samfunnshus. Sambandsmateriell og instrumenter.

30. april

Foredrag av Just Quigstad: «Radiator»

1. juni (lørdag)

Field Day.

8. juni (lørdag)

Hovedauksjon, Nordkanten samfunnshus.

9. juni (søndag)

Loppemarked utenfor Norsk Teknisk Museum.

KLØFTA-MUSEET, SISTE EPISODE ...

Så ble det altså ikke noe av, muligheten vi så vinke så nært, så nært oss. Museet med stor M som vi i NRHF skulle bygge opp, på dugnad, med aktive og interesserte idealister av mange slag, alle med det samme mål: Ta vare på vår radio kultur-historie.

Nå vel, som engelskmannen sier: «Don't cry over spilt milk». Det vil ganske sikkert gå flere tog. (Mer litt senere).

Kontrakten som Tele-Nor inngikk med grunneieren sa helt klart at evt. utleie til interessenter (NRHF, min anmerkn.) skal foregå til redusert markedspris. Som jeg refererte i forrige nummer av «Hallo Hallo», fulgte ikke grunneieren opp; tvert om, prisen ble omtrent det dobbelte av markedsverdien! M.a.o. ca. tre ganger det han burde ha forlangt, ifølge kontrakten. Vi trodde lenge at Krieken var innstilt på å diskutere prisen med oss, men da saken for alvor kom opp, sa han tvert nei, og nevnte samtidig at han hadde flere interessenter til den stipulerte leien. Ellers kan jeg kanskje fortelle her og nå at den samme herr Krieken hentet ut ca 25 slutttrør fra det ene rommet vi hadde samlet løsutstyr i, som NRHF tilkom og som vi skulle ta vare på, ev. avhende til inntekt for foreningen. Dette synes jeg var spesielt ille, men vårt styre ønsket - på min forespørsel - ikke å gjøre noe med denne saken.

Avgjørelsen om ikke å etablere oss på Kløfta ble endelig fattet av styret medio september. På månedens siste dag dro vi mannsterke til Kløfta og demonterte (akk-o-ve) de deler av senderanlegget vi mente var verdt å ta vare på, for senere bruk. Det dreide seg særlig om «edlere» deler, så som logos, paneler, instrumenter, et par spole-eksemplarer, rør, fjernstyringspultens kontrollpanel samt 8 stk. sender-slutttrør. De 8 sto igjen i selve senderen, alle de andre var som nevnt fjernet. Det aller meste av denne samlingen ble midlertidig lagret på låven i Lørenfallet.

Og dett var dett, som Wesenlund pleier å si. Personlig er jeg litt trist til sinns etter denne avslutningen. Vi var jo så godt i gang, trodde jeg. Noe har vi alikevel oppnådd; sånn sett har arbeidet ikke vært bortkastet. Og som jeg antydte innledningsvis: Det går helt sikkert flere tog, det første er nesten på skinnene allerede, bare hør:

Radioamatør-gruppen i Horten med sin formann Tormod Bøe - LA7OF - arbeider med planer om et museum som skal ta vare på radioamatørens interesser, og vil svært gjerne kombinere dette opplegget med deltagelse fra vår forening. Lokalet er under klarering og kommunen er kontaktet. Detaljer for øvrig er i skrivende stund ikke kjent, idet kollega Thormod for øyeblikket befinner seg i Geneve og ikke er tilbake før vårt

husorgans «dead-line» for innlegg. Vi kommer tilbake så snart det skjer noe mer. Obs. obs. dere som bor i eller i nærheten av Horten, dere kan vente på oppdrag!

God jul og på gjensyn!

Nils Mathisen, LA5YF

NY BOK 1:

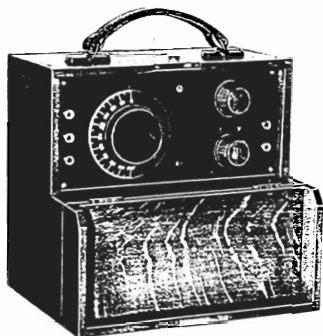
Vebjørn Tandberg - Triumf og tragedie

Helmer Dahl og Arnljot Strømme Svendsen kom 1. november i år ut med boka om Vebjørn Tandberg og Tandbergs radiofabrikk.

Den tar for seg hele livshistorien til Tandberg, fra oppveksten i Bodø, studietiden ved NTH, start av radiofabrikken og hele historien fram til den tragiske slutten i 1978.

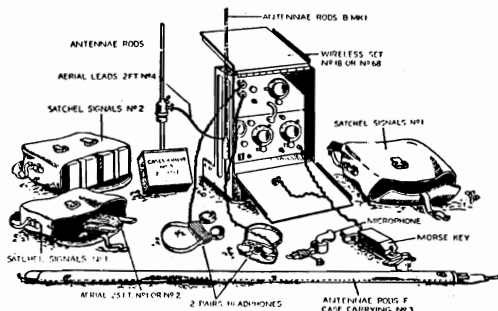
Vi tror denne boka vil interessere foreningens medlemmer og ber de som ønsker å sikre seg et eksemplar om å kontakte oss.

Den er på 261 sider og vil (fra oss) koste nesten det samme: Kr. 260.-.

Tommeliten.

Check the items as below-

NY BOK 2:

Wireless for the Warrior, volume 1, by Louis Meulstee.

Vår gamle venn Louis Meulstee er nå ferdig med sitt første bokprosjekt; boka om de engelske militære radiosettene fra før og under 2. verdenskrig. Han tar for seg settene i rekkefølge, fra WS1 til WS88, med spesifikasjoner, historien, bilder, tegninger, tilbehør, antenner, reservedelslister osv.

Foreningen har bestilt et antall fra England for salg til medlemmene. Prisen vet vi ikke sikkert ennå, men den vil ligge på mellom 250-300 kr. Boka er på over 300 A4-sider.

(Volume 2 kommer ut på slutten av neste år og vil inneholde flere detaljer om settene fra 2. verdenskrig; reparasjon, trimming osv.)

Ta kontakt med foreningen om dette.

NY BOK 3:

FRA TOPP TIL TOPP

Det er kanskje ikke så lett å se av tittelen at denne boka har noe med radio å gjøre, heldigvis er det en undertittel - «Kampen om radiolinjene» og da er jo sammenhengen klar. Dette er en bok om utviklingen av radiolinjesambandet i Norge og om oppbyggingen av en industri rundt dette.

Forfatteren Knut Endresen forteller om opprettelsen av FOTU - Forsvarets Overkommandos Tekniske Utvalg - i London under krigen, som høsten 1945 ble avløst av FFI - Forsvarets forskningsinstitutt. Avdeling R sto for et av de største prosjektene, å prøve ut et radiolinjesystem i SHF-båndet.

I 1945 ble de tidligere tysk-eide selskapene beslaglagt. Samtidig var det bestemt å nasjonalisere de private telefonselskapene. Med kapital fra det tidligere Bergens Telefoncompagni ble det tyske Telefunken kjøpt og omdøpt til NERA. Det ble NERA som fikk i oppdrag å produsere det nye norskutviklede radiolinjesystemet. I den forbindelse ble det produsert et norsk klystron etter et nytt prinsipp, «floating drift».

Dette foregikk ikke uten uoverenstemmelser, vi får innblikk i diskusjonen som foregikk om valg av frekvenser, en del navngitte personer må tåle ganske hard kritikk.

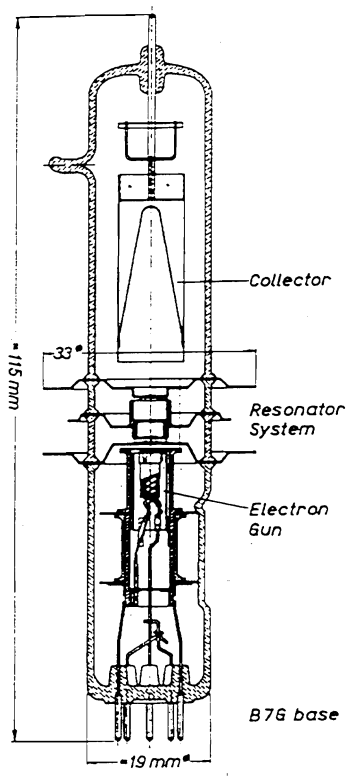
Boken er gjennomillustrert, 215 sider totalt.

Tittel: Fra Topp til topp
Kampen om radiolinjene.

Forfatter: Knut Endresen

Forlag: INTRA Sivilingeniør Knut Endresen,
Vækerøveien 133, 0383 Oslo.

Pris: 250,- kr.

"Floating drift" klystron

MELDING FRA KATALOGKOMITEEN

Vi gikk for tre år siden ut i Hallo Hallo til foreningens medlemmer og ba om skjemaer og opplysninger om norske kringkastingsmottakere for bruk til våre katalogark. Det er altså en stund siden dette nå, og i mellomtiden har det jo kommet til mange nye medlemmer som kanskje kan ha skjemaer liggende.

Som dere ser mangler vi fortsatt en god del, så derfor, hvis dere har et eller flere skjemaer av de nedenfor nevnte apparater, håper vi at dere kan tenke dere å låne oss disse, eller kopiere og sende til oss, eller ringe til oss på nummer 22 71 45 05 på tirsdagskvelder, eller gi beskjed på telefonsvareren (samme nummer), til hvilken som helst tid, og vi ringer tilbake. Dere kan også ringe Bjørn Lunde, 22 32 33 51.

Pr. 1. november 1995 mangler vi skjema for følgende kringkastingsmottakere:

ASKIM RADIOFABRIKK:

Largo, Largo 2B, Largo 3, Largo 3B, Largo Eterna og Largo Sweetheart.

EDDA RADIOFABRIKK:

Veslemøy 3A med trolloye.
Haugtussa 4,40A stereo FM.

GASTOR:

375, 567 Tellus 3

KARL HAUER:

445 (uten rør): (Muligens produsert av Gastor ?)

NEDALS RADIO:

Tonesuper 1, Tonesuper R1

NORDSTRØM & NORDSTRØM:

(Tidligere Fix radio)
Timeliten

KLAVENESS RADIOFABRIKK:

Globus 41-V, K201V, Sportable 800A.

NORGES KOOPERATIVE
LANDSFORENING: (N.K.L.)
Prior P1, Prior P 3/240.

OMHOLT ENGROS:

Kaptein 41.

OPLAND RADIOFABRIKK: (Gjøvik ?)

Terra 48B, Terra (type ?) (Dette er sannsynligvis bare en eksteriørmessig variant av Terra 48B).

PHILIPS, NORSK A.S. (NORSK RADIOINDUSTRI)

BN721 Super de Luxe.

SALTERUD: (seinere NORSK FOLKEMOTTAKER A.S.)

Snorre R. (Norsk folkemottaker)

STANDARD TELEFON OG KABELFABRIKK:

Pan 48.

STØRENS RADIOFABRIKK:

Metro 21A og U.

SALVE STAUBO: (HØVDING)

H 41 Olympia de luxe, H 42 Bølgesuper

STENTOR:

bilradio B6C, BB.

THORØI RADIO:

W 46.

YOUNG RADIO:

147B batteri, Eminent 2 modell 252.

ØSTFOLD RADIOFABRIKK, (MASCOT): (Ekkofonkompaniet)

515 Astra, 552 Regent FM
Regent m. U80-rør, 649 Mascot 50 AM

Vennlig hilsen fra "katalogkomiteen".

EDDA RADIOFABRIKK ½

TRONDHEIM

av Jan Erik Steen

EDDA-1949

Edda hadde markert seg godt i det norske radiomarkedet og hadde i 1949 4 - 5 nye modeller på gang for produksjon.

De apparatene som var under utvikling var Haugtussa 5 A, Veslemøy Radiogrammofon 7 A, Reisemottaker 8 A, Haugtussa Radiogrammofon 9 A og en antenneforsterker. I tillegg ble det arbeidet med fiskeribølge på Veslemøyapparatene. Spesielt langs hele kystlinjen var mangelen på fiskeribølge en hovedsak til begrenset salg de første to årene. Dette ble imidlertid rettet opp og i slutten av året ble Veslemøy levert med fiskeribølge.

Haugtussa 5A var omfattet med stor interesse og introduserte en del nyheter med bl.a. 8 bølgebånd og 3 høytalere. Det var 5 kortbølgebånd, hvorav 4 med båndspredning, som sørget for at man fikk full nytte av mottakeren også i den vanskelige sommertiden. I tillegg var plasseringen av de 3 høytalene i kabinettet fordelt på en slik måte at toneområdet ble fordelt likt i alle områder. Som reklamen sa; «Hvor De enn sitter i stuen, får De en fullkommen gjengivelse».

Høytalerbesetningen besto av 1 stk. 8» Tandberg og 2 stk. 5» Peerless høytalere.

Annonsebudsjettet for dette apparatet var stort, og det var synlig både i dagspressen og i faglitteraturen.

Annonsen ble anmeldt av Philips etter som det ble benyttet både stjerner og faktafeil i oppsettet. Phillips mente å ha enerett på

bruk av stjerner og fikk delvis medhold i dette. Dette førte til at Edda fjernet stjernene i fagbladannonsene, men kjørte med hele stjernehimlen i dagspressen.

Philips påklaget også et annet av annonsens slagord for Haugtussa 5 A; «Et viktig lydproblem er løst».

Philips hadde, ved flere tidligere anledninger, fått påpakning for sin annonsering av Norske Radiofabrikanters Forbund og var derfor på «hugget» i forhold til annonsering generelt. De nevnte at Eddas annonse, i høy grad, var illojal overfor de norske radiofabrikantene som var medlemmer av NRF, og påpekte at dette lydproblemet var løst tidligere. Edda argumenterte med at de mente å ha løst lydproblemet på en ny og bedre måte enn Philips, og var sterkt uenig i påstanden når det gjaldt annonsens illojale innhold.

Av hensyn til den beslutning som ble truffet av forbundet, aksepterte Edda en regulering av det påklagede trykk.

Haugtussa 5 A kom på markedet i mai 1949 og ble godt mottatt over hele landet.

Utsalgsprisen ble godkjent med kr. 685.- og fabrikasjonen startet med nr.15001. Det ble totalt produsert 3310 stk. av denne modellen i tre varianter. Standardutgaven ble produsert i 2050 eksemplarer. Deretter ble det levert en variant med ny trafoskaladrev og ny bakvegg i 1210 eksemplarer,

EDDA
Haugtussa er årets sensasjon! (B)

**3 HØYTTALERE
BØLGE BÅND**

8

16 meter
19 "
25 "
31 "

Kortbølge
Fiskeri "
Mellem "
Lang "

Haugtussa

Kr. 688.-

A.s EDDA RADIOFABRIKK, TRONDHEIM

Veslemøy

RADIOGRAMMOFON

er en utmerket teknisk løsning på kombinasjonen mottaker og automatisk plateskifter.

Mottakeren er den kjente og populære Veslemøy. En myk og vakker tone, stor følsomhet og behagelig innstilling kjennetegner dette gode 6-rørs apparat.

Plateskifteren er et engelsk kvalitetsprodukt fra firmaet Plessey, en helt ny konstruksjon som utmerker seg ved sin gjerinomførte enkelthet både i utseende og virkemåte og sin overlegne driftssikkerhet. Den kan spille 8 plater kontinuerlig, store og små om hverandre. Det er ingen løse deler som kan mistes eller skades.

De kan ikke ødelegge mekanismen ved å holde igjen eller bryte på pick-up-armen, idet en fjærende kobling løser den ut hvis De og mekanismen ikke blir enige. Etterpå kan De «klikke» pick-up'en på plass ved ganske enkelt å svinge den til riktig stilling.

Kabinettet er fagmessig utført i mattpolert mahogni. Det er utformet som en praktisk bordmodell, som foruten mottaker med høyttaler og plateskifter også har plass til 45 plater, store og små.

Dimensjoner: Lengde 74,6 cm, dybde 36,5 cm, høyde 42,7 cm.

Utsalgspris kr. 981.00 inkl. stempel og omsetningsavgift.

EDDA RADIOFABRIKK A.S. TRONDHEIM

mens den siste fikk ny reflektor koplet som 10 A og levert i 50 eksemplarer. Av Haugtussa 5 A ble det levert 1885 stk. av produksjonen i 1949.

Konkurransen var allerede i 1949 meget anstrengende og en rekke fabrikker fikk problemer med produksjon og leveranser og enkelte reduserte prisene, bl.a. Staubo og Nebb.

Nå var det ikke lenger den tekniske utførelsen som sto i folks fokus, men det estetiske når det gjaldt kabinettets utførelse og overflatebehandling. I tillegg begynte platespillere, både enkeltvis og i radiokabinett, å etterspørres sterkt.

Edda startet tidlig på året arbeidene med å fremskaffe automatiske plateskiftere, men møtte en del motstand både i forhold til valuta, finansiering og departementalt.

Staubo hadde, siden 1942, jobbet med utvikling av en automatisk plateskifter og sørget for å holde Forsyningsdepartementet varmt om at dette snart kom på markedet. Staubo hevdet at de, ved henvendelse til eksport- og importdirektoratet, fikk forsikringer om at importlisens på automatiske plateskiftere eventuelt ville bli gitt i så liten grad at det ikke ville ha noen betydning for de norske produsentene.

Når Edda, på våren 1949, får godkjent import av 550 stk. plateskiftere fra Plessey International Limited - Essex, ble dette for mye for enkelte. En artikkel i Morgenbladet 3. mai hevdet at dette var misbruk av importlisens og illojalt i forhold til norsk produksjon.

Noreng hadde undersøkt hvem som var forfatter av den anonyme artikkelen og fikk greie på at det var Staubo. Staubo hadde, etter Norengs mening, sendt ut en del minderverdige produkt i flere år, til ergrelse for forhandlere og forbrukere, men var tydelig ute etter monopol på området.

Noreng hadde tydeligvis ingen stor fidus til Staubo og refererte bl.a. at «Staubo var jo så flink til under krigen og reparerte norske apparater som skulle sendes til Tyskland, så han ble satt opp som eksempel for de andre som saboterte».

På tross av dette fikk Edda inn sine plateskiftere og konstruerte en modell hvor Veslemøy type 3 A ble benyttet som radiodel.

Edda fikk brev fra Staubo hvor han påsto at importen var i strid med Staubos patent 68908 og 73536 og krevde at dette måtte diskuteres for å komme til en ordning vedrørende eventuell lisensbetaling, og Staubo nedla forbud mot at Plessey plateskiftere ble omsatt før enighet om lisensavgift var oppnådd.

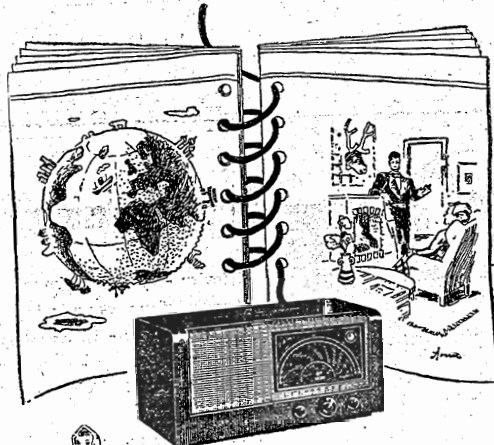
Lund syntes det hele var fornøyet og oversendte, for videre behandling, saken til Arthur F. Ulrichsen A/S som sto for importen av spillerne. Det hele kokte bort og dette var kanskje starten på import av plateskiftere i større volum.

Når det gjelder kabinettet til Veslemøy Radiogrammofon ble dette produsert av Bjarne Hansen på Sjøholt ved Ålesund. Bjarne Hansen drev verksted for stoppede møbler som hovedområde. Etter litt forhandlinger frem og tilbake ble det oversendt et prøvekabinett fra Hansen den 27.mars, og bestilling på 500 kabinett ble bekreftet den 12.april til en avtalt pris på kr. 196.- pr. stk.

Den automatiske plateskifteren ble prissatt til kr. 133.- og radiogrammofonens totale pris kom på kr. 981.-. Leveringen startet i september og det ble levert 257 stk. innen utgangen av året. Det var opprinnelig planlagt en produksjon av 700 radiogrammofoner, noe som ble redusert til 500 p.g.a. problemer med plateskiftere. Under produksjon av kabinettene tok dette noe lenger tid enn forutsatt, og det ble til

J Kontakt

MED FJERNE LAND

Veslemøy

Kr. 448,-

Veslemøy 2 gir framrakende mot-
taking på alle bølgebånd. Det er en
kvalitetssuper som vekker begei-
string for sin gode lydgjengivelse og
for sitt elegante kabinett. 4 bølge-
bånd innklusiv fiskeribølge.

EDDA RADIOFABRIKK TRONDHEIM

J Kontakt

MED DEN STORE, VIDE VERDEN

Veslemøy

Kr. 448,-

Veslemøy 2 gir framrakende mot-
taking på alle bølgebånd. Det er en
kvalitetssuper som vekker begei-
string for sin gode lydgjengivelse og
for sitt elegante kabinett. 4 bølge-
bånd innklusiv fiskeribølge.

EDDA RADIOFABRIKK TRONDHEIM

slutt produsert 368 stk. Resten av plateskifterne ble solgt enkeltvis til forskjellige forhandlere.

Veslemøy Radiogrammofon var ikke en estetisk fulltreffer, etter undertegneds mening, men i kraft av en god radio kombinert med en automatisk plateskifter, ble de solgt uten problemer.

Fra en noenlunde jevn omsetning av radioapparater i 1947 og 1948 ble 1949 preget av store svingninger. For å gi et bilde av problemene vil jeg gjengi produksjon og salg fordelt på årets måneder i 1949.

1949	Produsert	Solgt
Januar	359	333
Februar	504	272
Mars	0	183
April	0	82
Mai	182	193
Juni	356	289
Juli	225	127
August	308	467
September	314	365
Oktober	377	556
November	494	544
Desember	368	511
Totalt	3487	3922

I og med en dårlig start på året ble den likvide situasjonen mer plagsom og man hadde flere runder med Forretningsbanken for å heve kassekreditten. Dette ble møtt med krav om å øke aksjekapitalen, noe som ble nedstemt av styret.

Innkjøpsordningene gjorde at det fortsatt var store lager av deler, samtidig som nybestillinger av plateskiftere, kabinett osv. som regel påkalte forskudd. Etter flere runder ble kreditten hevet til kr. 495.000.- slik at man kunne gjennomføre forutsatt produksjon.

Edda Radiofabrikk hadde en betydelig leveranse til Norges Kooperative Landsforening i 1948, men på grunn av boikott mellom NKL og Radioleverandørenes Landsforbund fra høsten 1948, falt dette bort i hele 1949. NKL produserte 10000 apparater av typen Prior i 1949, men det var samtidig klart at NKL's 270 000 medlemmer også ønsket tilbud av andre apparater. I 1949 ble dette dessverre umuliggjort som en følge av boikotten.

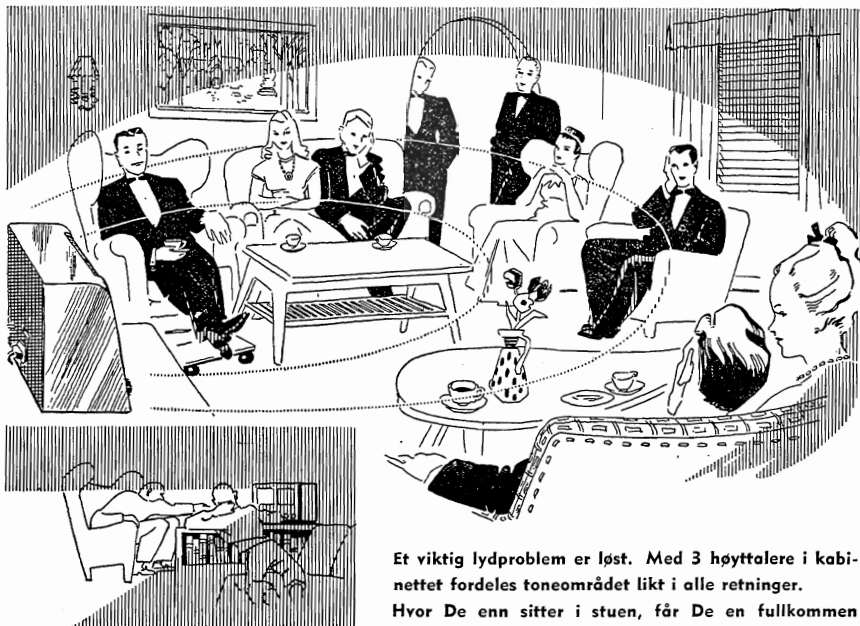
Agenten i Bergen ble oppsagt i januar og det ble søkt etter nye forhandlere både i Bergen og Stavanger. Karsten Ellingsen ble antatt som agent i Stavanger i april, samtidig som Leif Minde begynte som agent i Bergen. Minde ble heller ingen gammel agent og ble erstattet av Arthur Slettebø allerede midtsommers.

I Rogaland var det Radionette som dominerte markedet og grunnen var i hovedsak god høytaler og pen kasse. Det ble begrenset salg i distriktet i 1949, men tok seg opp på slutten av året etter at fiskeribølge og de øvrige apparatene kom på markedet.

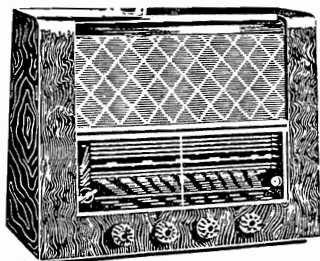
«Kanonagent» Noreng var fortsatt Edda's hovedpilar og sto for 60 % av alt salg i 1949. Norengs provisjon var i 1949 på kr. 36.000.-, noe som måtte ansees som bra. Noreng var mannen som også hadde førstehånds kjennskap både til markedet og konkurrentene. Han rapporterte i januar at Staubo hadde sagt opp 40 mann, men sa han skjønte det godt p.g.a. de dårlige apparatene. Han hadde samtidig snakket med sjåføren til Støren og fått vite at det var lite og ingenting å gjøre. Støren hadde jo kommet med en reiseradio og dette var stort sett det eneste som ble solgt av hans produksjon ifølge Noreng.

Bransjen fryktet at danske tilstander skulle komme også til Norge og så med spenning på hva som ville kunne skje på importsiden fra bl.a. England og andre europeiske land.

3 HØYTTALERE i kabinettet-

Vanlige radioapparater med 1 høyttaler sender ut lyse toner bare i en smal sektor framover.

EDDA RADIOFABRIKK ½ - TRONDHEIM

Et viktig lydproblem er løst. Med 3 høyttalere i kabinettet fordeles toneområdet likt i alle retninger.

Hvor De enn sitter i stuen, får De en fullkommen gjengivelse.

8 SÆRSKILTE BØLGEBÅND
gir Dem lettvinnt innstilling og sikker mottaking til enhver tid. De 5 kortbølgebånd hvorav 4 med båndspredning, sørger for, at De får full nytte av mottakeren også i den vanskelige sommertiden.

EDDA
Haugtussa

I et forsøk på å ligge i forkant av utviklingen arbeidet Edda, ved Sverre Lund, ganske aktivt med eksportundersøkelser i 1949. Det ble arbeidet mot tre hovedområder og dette var Lima i Peru, Venezuela og Colombia. Det ble sendt prøveapparater av Haugtussa til Colombia i 1949, men med en del nødvendige modifikasjoner. Apparatets transformatorer måtte vacuumbehandles, spolene måtte vokses og kabinettene ble antiparasitt-behandles. Alt dette for å motstå de spesielle klimavirkningene. Apparatene var omkoblet for 115 V og kunne brukes for 40- 100 cycles.

Det forble kun med prøveapparat når det gjaldt eksport i 1949, men det ble lagt et grunnlag som kanskje ble belønnet på et senere tidspunkt.

Antenneforsterkeren, type 146 B, ble ferdig utviklet i 1949 og kom på markedet rundt årsskiftet 49/50. Forsterkeren var konstruert som bredbåndforsterker med høyseilhetsspentoder etter de mest moderne retningslinjer med høyfrekvenskompensasjon for å oppnå jevn forsterkning over hele det aktuelle frekvensbånd samt lavimpedans katodefølgerutgang for korrekt tilpasning til kabinettet. Frekvensen var således meget god i hele toneområdet fra 150 kc/s - 20 mc/s (2000-15 m).

Med hensyn til antall apparater som kunne nyttes til kabelanlegget var dette avhengig av kabelkvaliteten. I snitt kunne man med 250-300 m. moderne koaksialkabel tilkoble 30-50 abonnenter.

Eddas laboratorium foretok grundige målinger for å finne frem til den elektriske og teknisk og teknisk sett beste forsterkeren og utførte omfattende undersøkelser, både av 2-rørs og 3-rørs forsterkere. De ble stående med 2-rørs forsterker med relativt stor forsterking i første rør som den beste. Denne ga det

overlegent beste resultat når det gjaldt vitale egenskaper som gode kryss- og intermodulasjonsforhold.

Driftssikkerheten av forsterkeren ble også tillagt mye vekt, slik at alle motstandene hvor det fløt strømmer av betydning ble trådviklet og prøvespenningene for kondensatorene langt over den driftsspenning de ble utsatt for.

Forsterkeren var også beregnet for veggmontasje slik at man skulle unngå ekstra hyller eller skap som fordyret anlegget unødig. Leveranse av betydning kom i gang først i 1950.

En annen artighet som ble bearbeidet i 1949 var den såkalte Lilleputtmottageren, eller Veslefrikk 10 A, som er den offisielle betegnelsen. Denne ble ferdig først i 1950 i et begrenset antall så vi skal komme tilbake til denne senere.

Når det gjaldt reiseradioen 8 A skjedde det ikke mer med denne i 1949, og det eneste undertegnede har i sin samling når det gjelder dette apparatet er en prøve på skalaglasset. Hvorvidt det finnes ytterligere opplysninger om apparatet får vi kanskje se neste år.

Leiekontrakten Edda hadde med eieren, Olaf Hammervold, av Elgeseter gt. 2 var på 5 år og ville, uten fornyelse, utgå i 1950. Dette gjorde at Lund og Foss la ned mye arbeid i å finne alternative lokaler. En av de aktuelle lokalitetene var Sjølystbrakka i Malvik som var eid av Overrettssakfører Bauck og bebodd av familier og enkeltpersoner. Sjølystbrakka var, etter Baucks mening, av en slik karakter at den passet bedre til fabrikkbygning enn menneskebolig og ønsket å selge til Edda Radiofabrikk A/S.

De som bodde der var delvis plassert av Rekvisisjonsnemnda og delvis innflyttet på eget initiativ uten noen tillatelse. Kommunen og Rekvisisjonsnemnda var

imidlertid lite villig til å skaffe disse annet losji selv om de så at en bedrift av Eddas størrelse ville innbringe 35-40.000.- skattekroner i året. Som ved de andre aktuelle lokalitetene som ble bearbeidet, kotte også dette alternativet bort.

Regnskapet for 1949 ble dårligere enn 1948 og til slutt gjort opp med et tap på kr. 1.798.-. Omsetningen var på samme nivå som året før og endte på kr. 1.900.429,89. Arbeidsstokken var ved årets utgang på 52 arbeidere og 15 funksjonærer.

Salgsmarkedet i radiobransjen undergikk store forandringer i 1949 og fra å være selgers marked ble det kjøpers marked. Som en naturlig følge av dette økte konkurransen betydelig. Edda hevdet seg imidlertid godt i denne konkurransen og fikk en omsetning litt i overkant av 1948.

Per Klockervold poserer sammen med et utvalg av apparater som undertegnede stilte til disposisjon i forbindelse med en "LYD OG BILDE"-messe i Nidarø-hallen i oktober 1995.

Etter hvert som forholdene på radio-markedet nærmet seg førkrigstiden blir salget mer sesongbetont, noe som stiller krav til bedriftens kapitalbehov.

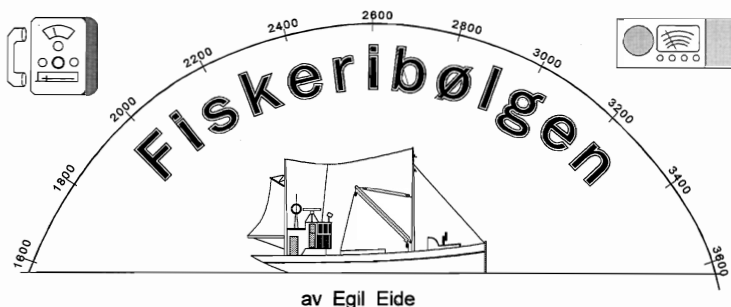
Som tidligere nevnt var dette behovet påtrengende hos Edda i denne perioden, og det var kamp med banken for å kunne få utbetalt aksjeutbytte fra 1948. Det ble avsatt kr. 13.500.- i utbytte, men det skulle gå helt til desember 1949 før det ble utbetalt.

Etter som Edda Radiofabrikk A/S også var notert på Trondheim Børs var det viktig at tidligere vedtak ble fulgt opp av handling.

Utarbeidelsen fra Fondsbørsens Næringsutvalg viste at Edda pr. 1.1.1949 hadde en aksjekurs pålydende kr. 500.-, utbytte kr. 5.- og verdi kr. 500.-.

Det er fortsatt drivkraft og mye spennende på gang i bedriften, så vi får se hva 1950 bringer av muligheter og resultater.

Norskproduserte skipsradioer

Jeg har vært så heldig å få se gjennom arkivene hos Telenor Radioinspeksjonen, og her fant jeg en liste over typegodkjent radioutstyr fra tida etter krigen og fram til ca 1975. En god del av det jeg fant i lista var importert utstyr, og jeg har derfor gått gjennom lista og plukket ut det som jeg tror er produsert i Norge.

Vi finner bl.a kjente merker som NERA, Elektrisk Bureau, Norsk Marconi, Vingtor, Robertson og Stentor.

Her skulle det være typebetegnelser som mange skulle kjenne igjen, men dessverre har jeg bare dokumentasjon på et fåtall av apparatene. Så derfor: Har du noen av disse apparatene selv, eller vet du om andre som har apparat eller skjema. Nøl ikke, grip pennen fatt og skriv et lite innlegg til "Fiskeribølgen" eller til meg.

Lista er neppe fullstendig, og den kan til og med inneholde feil. Derfor er jeg glad for all respons.

TYPE RTS6 MC-15 WATT

*Leveres foreløbig
på 3 måneders
leveringstid.*

X = telegrafi: 405 - 535 kHz

Z = kortbølge telegrafi: 4,2 - 20 MHz

T = telefoni "fiskeribølgen": 1600 - 4200 kHz

U = kortbølge telefoni

Produsent	Type	TX/RX	Bølgebånd	Merknad
EB	EB 400	TX	X	Reserve
	EB 600 Orion		XZTU	
	EB 1500		XZTU	
	EB 3026			
	2NM1	RX		
	16MS4-1			
	13-SS-300	TX	XZTU	
	14-SS-1000	TX	XZU	
	15-SS-100	TX	T	
	16-SS-25-10	TX	XZTU	
	16-SS-25-11	TX	ZU	
	16-SS-25-13	TX	XZTU	
	16-SS-400	TX	T	
	16-SS-70	TX	X	Reserve
	19-SS-55	TX	XT	
	20-SS-1000	TX	ZU	
	21-SS-500	TX	ZU	
	22-SS-70	TX	X	Reserve

Simrad	PA 2	TRX	T	
	PA 3	TRX	T	
	PB 2			
	PB 4			
	RA 2	RX	XZTU	
	RW 2	RX	T	Vakt: 2182 kHz
	PF	TRX	T	SSB
	TA 2	TRX	TU	100 W
	TA 3	TRX	TU	100 W
	550-1,2,3,4,5,6	TRX	T	

NERA	RS 110	TX	XT	Reserve
	SM 118J	TX		Livbåt
	SM 186	RX		
	SM 191	RX		
	SM 192	RX		

	CRM R 6 A	RX	XZTU	
	KBS 5H	TX	Z	
	KBS 50	TX	ZU	
	KBS 51	TX	ZU	
	KBS 51 A	TX	ZU	
	KBS 51 BT	TX	ZTU	
	KBS 51 D	TX	Z	
	LS 100	TX	X	
	M 200	RX	XZTU	NØDMOTT.
	M 470	RX	XZTU	HØVEDMOTT.
	M 471-B	RX	XZTU	
	M 490	RX		
	MS 17	TX	XZTU	
	MS 18	TX	XZTU	
	MS 19	TX	XZTU	1,5 kW SSB
	MS 480	TX	X	Nød
	MKS 300	TX	XZTU	
	MKS 500	TX	XZTU	HØVEDSENDER 500W
	MKS 510	TX	XZTU	
	MKS 600	TX	XZTU	
	MKS 1200	TX	XZTU	HØVEDSENDER 1,2 kW
	TLS 141		XT	
	TLS 142		XT	
	TLS 151		XZTU	
	TLS 152		XZTU	

AM-CW

AM-CW

Norsk Marconi	Normarc III	TRX	T	Nød
	NM 621			
	NM 2073			

Lehmkuhl A/S	LM 407	RX	T	
	LT-25-K		T	
	LT-60-K		T	

Robertson	Audiola	RX		
	RPF 475	RX		
	R-super 2	RX	XZTU	
	R-super 3	RX		
	R-super 4	RX	XZTU	
	R-super 5	RX	XT	

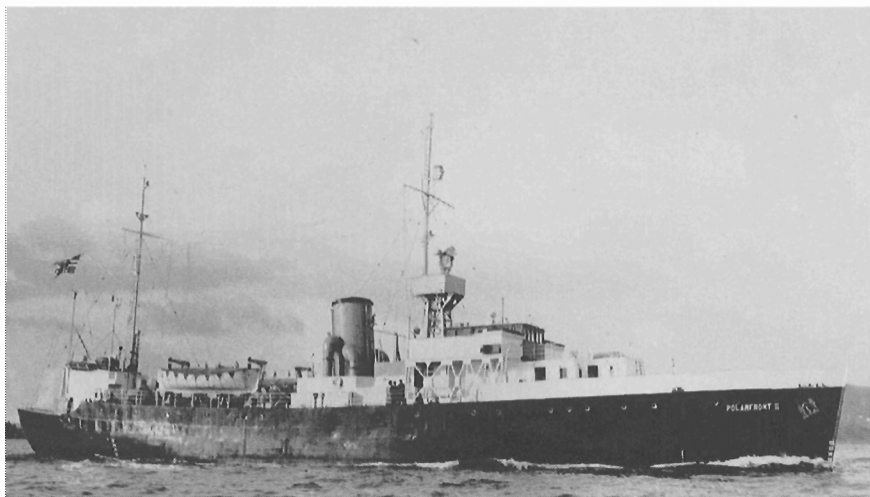
	R-super 6	RX	XZTU	
	350A			
	461	TRX	T	Ombygd mil.
	474	TRX	T	
	R-sender	TX	T	40 W
	Master 50			
	Master 100			
	Master 68100	TX	T	100 W
	Skymaster 2			
	Skymaster 6480		T	
	Transmaster 6470	TX	T	
	Transmaster 6471	TX	T	
	4770 K		T	
	4840 K		T	
	4915 K		T	

Vingtor	ER III	RX	T	Vakt: 2182 kHz
	SM 500	RX	T	
	SM 501	RX	T	
	SM 600	RX	T	
	SM 601	RX	T	
	SX 20	TX	T	20 W
	SX 50	TX	T	50 W

Stentor	MA	RX		
	MB	RX		
	MC	RX	XT	
	MD	RX	XTZU	
	ME	RX		
	RTS 1	TX	T	
	RTS 2	TX	T	
	RTS 3	TX	T	
	RTS 4	TX	T	80 W
	RTS 5	TX	T	25 W
	RTS 6	TX	T	15 W
	RTS 7	TX	T	100 W

VÆRSKIPET POLARFRONT II

av Tore Moe (002, LA5CL)

Det norske meteorologiske institutt har flere hundre målestasjoner spredt over fastlands-Norge, Svalbard, oljeplattformene samt et fast værskip som ligger ute i Atlanterhavet midtveis mellom Norge og Island. Disse måler stort sett vind, temperatur, fuktighet, lufttrykk og nedbør. Noen har også tilleggsfunksjoner som siktnåling, skyhøydemåling samt gjennomfører ballongoppstigninger med radiosonder til store høyder for å få målt tilstanden oppover i atmosfæren.

Værskipet Polarfront ligger på sin faste posisjon der det har ligget siden krigen. Nå må det selvfølgelig understrekes at dagens værskip er relativt moderne og ble bygget på 70-tallet. Før det hadde Norge to like skip som vekslet om å være stasjonert på denne posisjonen. Og det er et av disse jeg skal omtale her.

Allerede under krigen ble det opprettet en rekke flytende værobservatorier i Nord-Atlanteren for å sikre flytrafikken mellom Nord-Amerika og Europa. Det gjennomsnittelige antall var 6, men var i 1945 oppe i hele 21. Alle disse ble drevet av USA.

Etter krigen ble antallet kraftig redusert. Og i 1947 ble det bestemt at Norge skulle drive værskip fra

posisjon «M» som også er den nåværende posisjon.

Norge hadde ikke noen egnede skip til dette formålet, og England tilbød seg å gi oss to korvetter i Flowerklassen på rimelige vilkår.

Skipene het «Saxifraga» og «Bryony», og hadde flere års aktiv krigstjeneste bak seg. Her hos oss ble de omdøpt til POLARFRONT I og POLARFRONT II. De ble delvis ombygget og satt i drift i 1948.

Disse korvettene har en konstruksjon som etter sigende var basert på den norske hvalbåt-typen. De var meget gode sjøbåter, og hadde aldri noen uhell i de noen og 30 årene de var i drift.

Skipenes lengde var ca. 200 fot, og størrelsen omkring 900 tonn.

På begynnelsen av 70-tallet ble de utsjaltet og hogget. Synd, men slik er det.

Det som gjør denne saken interessant for oss radiohistorikere var sambandsutrustningen ombord. Det var selvfølgelig helt vesentlig at de meteorologiske observasjonene skipene gjorde ble formidlet til Meteorologisk Institutt i Oslo og Vervarslinga på Vestlandet i Bergen. Og dette kunne den gang bare gjøres via kortbølge- og mellombølgeradio.

Jeg var så heldig på jobben (jeg jobber på Meteorologisk Institutt) å komme over et gammelt album fra 1955, full av bilder fra POLARFRONT II.

Utvendig og innvendig. Og gjettt om mine øyne ble store når jeg fikk se bilder fra radiatorommene (!), radarrommet og bestikkklugaren. De var i sort/hvitt selvfølgelig. Det var tydelig at her hadde det skjedd svært liten grad av ombygning siden krigen.

Veggene i det ene radiatorrommet var tapetsert med Marconi-mottakere av typen CR100 og CR200. Det bugner av annet utstyr der også. Ikke alt er like lett å identifisere, men vi kjenner jo igjen et Simrad fiskeribølgesett, ASDIC, en NERA (?) sender, to store amerikanske sendere (Wilcox ?). Samt mye obskurt radarutstyr. Til og med en HRO-knapp dukker opp midt på et panel i radarrommet.

Og bak alt dette aner vi mahognypaneler og blank messing. For en stemning.

Jeg skulle gjerne hatt hjelp til å identifisere de apparatene som er ukjendte. Er det noen som kjenner igjen noe her. Ta kontakt med undetegned.

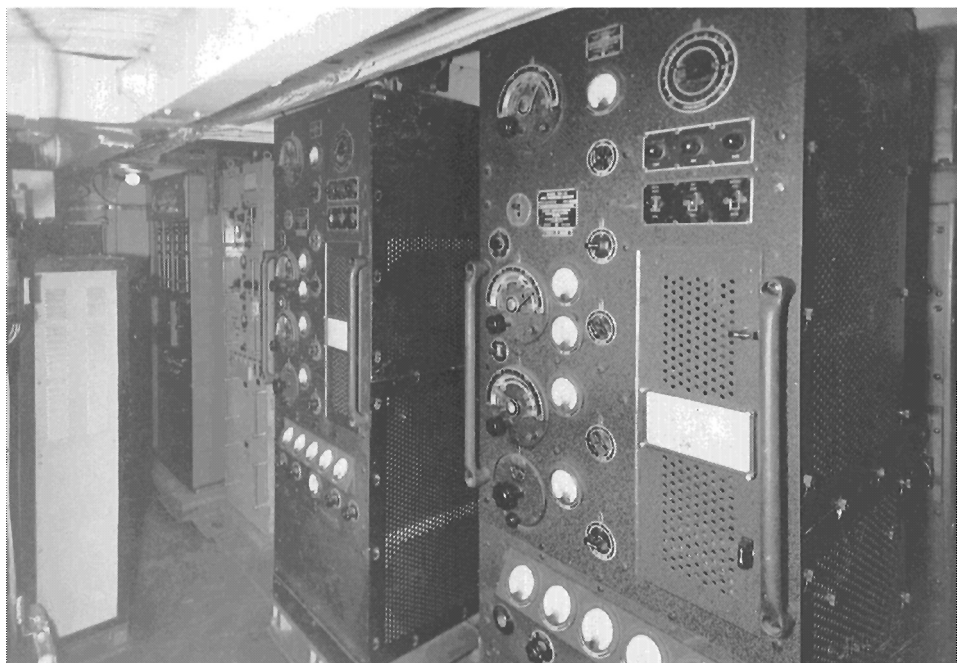
Fra radiatorrommet, antagelig betjening av ASDIC.

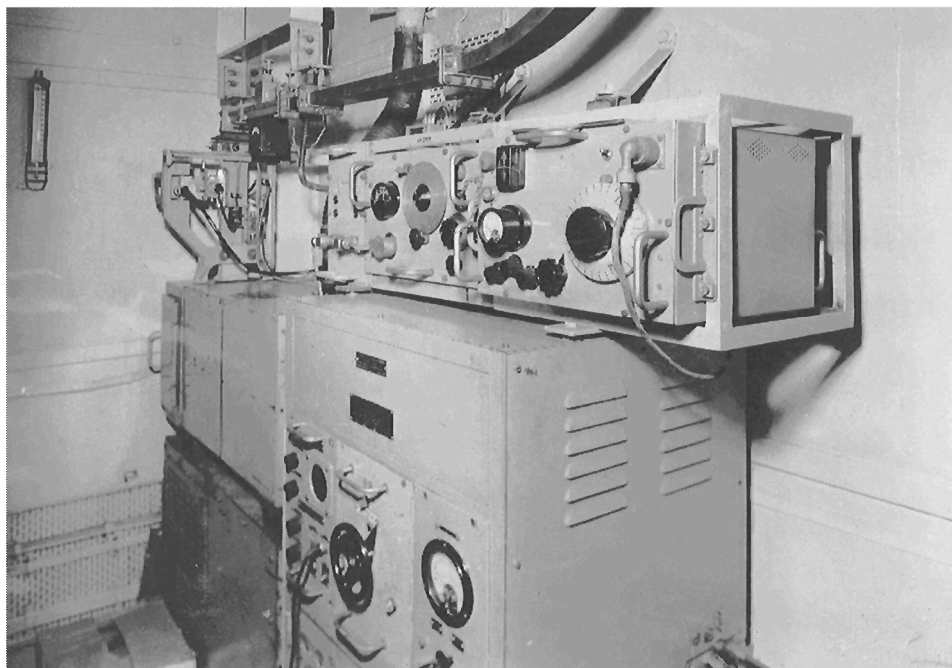
Fra radiatorommet: En vegg full av Marconimottakere.

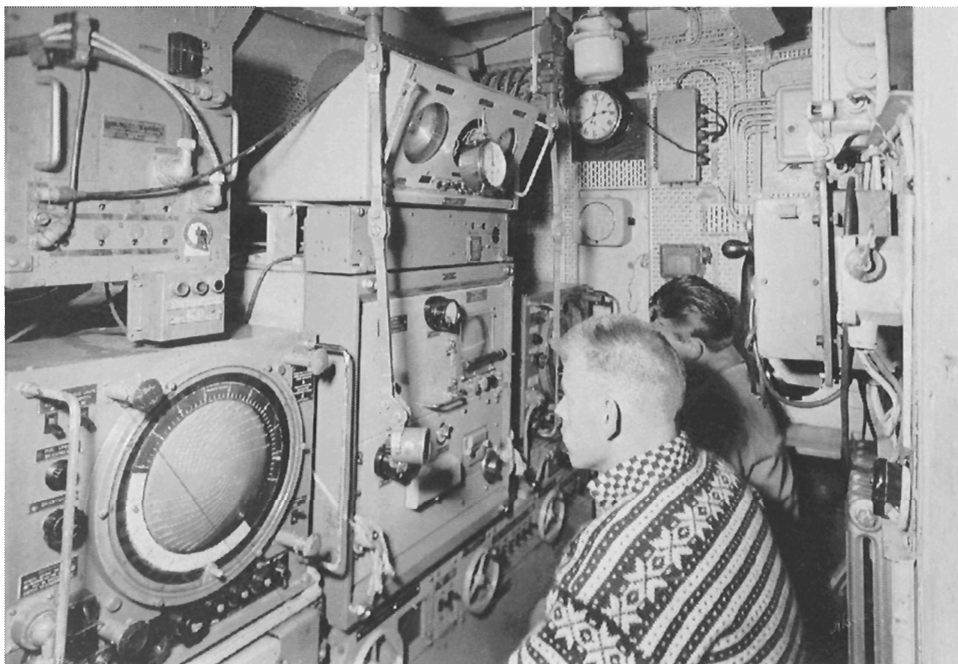
Fra radiatorommet: Gnisten i aksjon (m/morsenøkkel, telefonrør og hodetelefon samtidig!)

Fra radiosenderrommet: Kan det være Vilcox-sendere?

Fra radarrommet: Legg merke til HRO-knappen.

Fra radarrommet: Betjening av utstyret.

Jeg har fått avfotografert alle bildene i albummet (16 stk), og kan tilby de som måtte være interessert i det å få kjøpe kopier.

Kilde:
Jubileumsboken
«Det Norske Meteorologiske Institutt
1866 - 1966»

Vi fortsetter som vanlig med åpent hus hver tirsdag fra 1830 til 2130, samt den første lørdagen i hver måned. Dette gjelder også i romjula. Velkommen!

BRANS' VADE MECUM 1966-67.

Foreningen har fått laget opptrykk av denne meget nyttige rør-håndbok. Den gir data for de aller fleste rørtypen bortsett fra de aller eldste. Boka er innbundet (softcover) og koster fra NRHF kr. 250,- + porto.

HVEM ER RADIOTEN?

av Fredrik Dybdal

Dersom du har vært på en av klubbens auksjoner, har du kanskje lagt merke til ham. Han har nettopp fått tilslaget og har gått frem for å hente nyerhvervelsen. Apparatet er velbrukt, med fillete høyttalertrekk. Flere av knottene mangler.

Nå kommer han nedover midtgangen med radioen knuget i et kjærlig favntak mot brystet. Øynene tindrer og han har et fårete smil på leppene. Mest av alt minner han om en stolt pappa som er på vei mot døpefonten med sin arving.

Du drar kjensel på ham ja? Tenkte meg det. Dersom du sitter med et skjevt smil om munnen nå, kan du bare tørke det bort. For egentlig er det deg selv - Radioten - du har sett.

Er vi gale? Ja, selvsagt er vi det. Hvordan kan en ellers forklare at tilsynelatende avbalanserte menn og til den øvrige husstands fortvilelse, fyller sine hjem med gamle kasser, ja det være seg brunt tre eller grågrønt metall? Penger koster det også.

Hva er RADIOTI? Hvem er RADIOTEN? Hvorfor ble han slik? Tja. - noen entydige svar er det nok ikke mulig å gi. Men i likhet med andre former for galskap, er nok mye av forklaringen å finne i Radiotens barndom. Et sted inne i hans hode er det lagret lykkelige radiominner som aldri kan viskes ut.

Det kan være gleden over radiolytting - barnetime, radioteater, skøytelep, hva vet jeg?

Eller var det selve apparatet? Det vakre treverket? Det mystiske trolloyet? Eller skalaen med alle fascinerende stasjonsnavnen, ja hele verden samlet bak en plate av glass?!

Kanskje var Radioten allerede på dette tidspunkt mest opptatt av apparatets bakside?

Lot han seg trollebinde av rørene, som sto som glødende krystaller der inne i halvmørket? Muligens bestemte hans seg der og da for å løse den tilsynelatende umulige gåten: Hvordan lyd fra fremmede land kunne sendes gjennom luften og komme ut av en liten boks hjemme i hans egen stue?

Eller hadde han kanskje forelsket seg i et spesielt apparat som han ikke hadde midler til å skaffe seg? "Men bare vent- en dag!".

Forklaringene kan være mange, men en ting er nok felles for de fleste Radioter - de er jegere på håpløs jakt etter tapte år. Det kan av dette høres ut som om Radioten er en tragisk figur, men det er han slett ikke. Tvert imot, han vet godt at han aldri kan nå målet, men det gjør ham ingenting. For gleden ligger i selve jakten, det å være underveis!

"Den som ikke har noen fortid har heller ingen fremtid", er det blitt sagt. Kloge ord, spør du meg. Er det noe Radioten kan, så er det å ta vare på sin fortid. Dette faktum gjør gjennomsnitts-Radioten til en harmonisk og sympatisk fyr. Han har sine røtter trygt forankret i fortiden, og han har en hobby han har stor glede av.

Rådet til de pårørende må derfor bli: Prøv å være overbærende med ham, la ham få være lykkelig i sin galskap! For bortsett fra denne merkelige mani er han egentlig en ålreit kar, ikke på tross av, men kanskje nettopp på grunn av dette uforklarlige.

Tilslutt vil jeg bare takke for at du tok deg tid til å lese disse linjer, skrevet av en Radiot til en annen. Felles skjebne er som bekjent, felles trøst. Hvem vet, kanskje treffes vi på neste auksjon? Du vet kanskje ikke hvem jeg er, og jeg kjenner vel heller ikke til deg. Men det spiller ingen rolle, for vi har en hemmelighet sammen. Vi har ikke glemt historien om en annen som også fikk høre ordene: "Æsj kast den fra deg" Hva skal du vel med den?". Var det kanskje ikke nettopp ham som stakk av med prinsessen og det halve kongeriket, mens de andre ble sittende igjen med røde render i ryggen og salt i sårene?

NORA

Neutrodyn-Mottagere

for alle europæiske stationer
med fuld høitælerstyrke.

Type EW 5, for 5 lamper.

Type EW 6, for 6 lamper, i samme utførelse som EW 5, men med 2 høifrekvenstrin.

NORA Triplex-mottagere kr. 80.— u/lamper

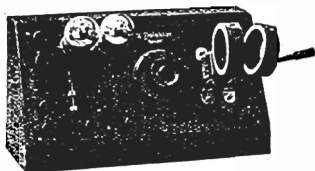
NORA 3-lampers lokalmottager kr. 50.— m/lamper

NORA Radio G.m.b.H., Berlin-Charlottenburg.

Repræsentant for Norge:

ALF NØLKE A/s

Parkveien 62, OSLO, telf. 41890.

“DETECTOR” APPARATER BYGGESETT

Utmerker sig ved sin samtidig **rene og kraftige tone**, hvilket skyldes den **fordelagtige konstruktion og delenes høje kvalitet**.

Byggesettene er **særdeles lette at koble og behandle**. De indbefatter alle dele, boret og merket plate, nøiagtig koblingstegning og bruksanvisning.

Vi garanterer gode resultater. Hvis et sett ikke skulde virke tilfredsstillende forpligter vi os til **gratis at finde og rette feilen**, hvis denne ikke er kjøperens. Saavel i apparatene som i byggesettene benyttes deler av følgende merker: IGRANIC, ORMOND, HYDRA.

2 lampes apparat kr. 165.00.

Byggesett for samme kr. 90.00.

3 " " " 220.00.

" " " " 130.00.

Forlang illustreret katalog eller bese apparatene Drammensveien 16.

Tel. 43115

Telegr. „Detector“

A/s

DETECTOR

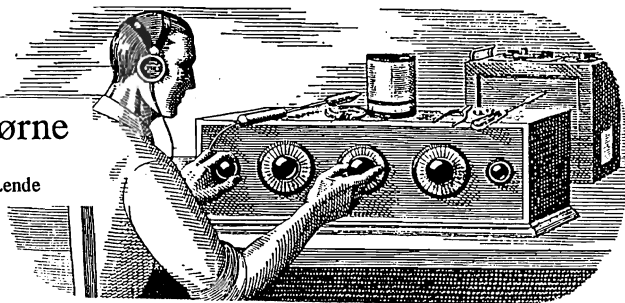
Oscarsgate 41

KRISTIANIA

Disponent Gunnar Raabe. Leder av „Aftenposten“s Radiokurser

Tor's Hjørne

Av Tor van der Lende

Ja, kjære radiovenner, så er Julen atter over oss. Når dette leses, er julemøtet over og året 1995 straks vel i havn.

Det har vært et begivenhetsrikt år for foreningen. Vi måtte bl.a. se at vår drøm om et radiomuseum på Kløfta forsvinne over de fjerne horisonter. Vi fikk dessverre ikke den økonomiske støtten vi hadde håpet på til leie av bygget, også fordi eieren var for grådig og forlangte ca. kr. 220.000 i leie pr. år. Dette var langt over de perspektiver vi hadde satt oss.

Men, det går flere tog, for ikke å si radiobølger. Ett av våre medlemmer i Horten, Thormod Bøe, ansatt i Statens Teleforvaltning, arbeider med å dra i gang et museum i Horten, og håper på respons fra våre medlemmer i distriktet til å hjelpe seg. Vi sender hermed ballen videre til de av dere som ønsker å hjelpe til. Ta kontakt.

I foreningslokalene har det vært travelt i høst. Vi fikk kjøpt alt av rør fra dødsboet på Gjerdrum, og dette var en stor samling. Vi har fortsatt ikke fått den hele og fulle oversikten, men at det er et antall på ca. 2.000-5.000, kanskje flere, rør er ikke så langt unna virkeligheten. Sortering foregår fortløpende hver tirsdag, og her har vi fått en god og uvurderlig hjelp av Just Quigstad.

Som en liten julegave til dere alle, sender vi med denne sendingen et nytrykk av en jubileumsbok fra Østfold Radio, samt et pent bilde av en Philips radio fra 1928. (Dere bør spandere en pen ramme på bildet.)

Åge Rua har etterhvert begynt å registrere på data bøkene og tidsskriftene vi har i biblioteket. Dette har vært lenge etterlengtet.

Bjørn Lunde har også jobbet hardt i året som har gått, med å få orden på skjemaarkivet vårt. En stor takk også til Nils Mathisen og Arnfinn Manders for alt arbeidet de har utført med hensyn til prosjektet ang. radiomuseum på Kløfta. Styret sender herved en stor takk til alle som har hjulpet til med å få ting unna i løpet av dette året.

Amerikanske mottagere.

5 lampers mottagere fra kr. 100.- for lokalstation og utland.

Benyt De Forest lamper.

ARNE ANDRESEN
ELEKTRISK & RADIOFORRETNING
LØKKEVEIEN 4 - OSLO
Telefon 42366

LITT OM HØSTAUKSJONEN av Tor van der Lende

Så er høstauksjonen vel i havn, med masse objekter og mye arbeid. Det var slitsomt, men moro.

Noe som ikke var så morsomt, var et par episoder som skjedde. Dere som var der, husker at det stod en del gjenstander inne i stua som ikke var merket med nummerlapp. De skulle også på auksjonen, det samme skulle en god del som stod i kjelleren. Det eneste som skulle selges underhånden, var en del kasser og skuffer med innhold. Disse var individuelt priset, fra kr. 10,- til kr. 50,-. Men, dessverre var det tydeligvis noen tilstedeværende personer som var svært foretaksomme. Fra stua forsvant det en Torn EB med kasse og lokk samt en BC342 amerikansk mottaker fra krigen, og fra kjelleren en fonograf uten tut, som restaureringsobjekt.

DISSE SKULLE VÆRE MED PÅ AUKSJONEN !!

Enten er de rett og slett stjålet, eller de er båret ut og betalt med en 10-er el. lign. i kassa. Dette er råttent gjort, for den som var interessert i disse tingene måtte vite at dette ikke var ting for billigsalg. Det er tyveri, både fra foreningen og fra arvingene, som skulle avvikle boet.

Fonografen ble observert av et pålitelig vitne i bilen til et medlem. Vi vet hvem dette medlemmet er, og hvis vedkommende vil unngå represalier som ekskludering på livstid fra foreningen, så bør han gjøre noe med det. Jeg vil prissette dette objektet til kr. 500,-. Dette beløpet ville vi fint ha oppnådd på auksjonen. Når det gjelder de to mottakerne, vil normal auksjonspris for BC342 være ca. 3-400 kr. og for Torn EB ca. 800,- (1.500,- på tidligere auksjoner).

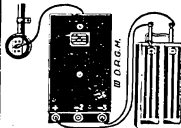
Vi anmoder de skyldige til å sende foreningen (anonymt, hvis ønskelig) disse pengene. Så får vi se hvor ærlige dere er !

Ang. medlemsregisteret

Fra tid til annen har det vært forespørsler fra våre medlemmer om yrket til andre medlemmer.

I den forbindelse tenkte vi at dere ved innbetaling av neste års medlemsavgift kunne være så snille å skrive på blanketten hvilket yrke dere har. Da kan vi føre dette inn i medlemsregisteret, og hvis det skulle være ønskelig for noen medlemmer å utveksle tjenester, eller komme i forbindelse med et medlem som har et bestemt yrke som eventuelt foreningen kan dra nytte av, vil det være lettere å komme i kontakt med vedkommende.

Men, vi understreker at dette kun skal foregå på helt frivillig basis, hvis noen skulle reservere seg mot et slikt opplegg.

Nyhet!

„HENGST“ ladelikerettere

Pris kr. 30.00.

„Ergu“ anodespændingsapparatkr. 60.—

„Weilo“ lavfrekvenstransformatorerkr. 950

„Oslo“ kapslede, variable kondensatorerkr. 10.—

„Fatamic“ finindstillingskala, uovertruffen kr. 5.—

„OSLO“ hodetelefon, let og behageligkr. 10.—

„Eltax“ anodebatterier, 60 volt.....kr. 9.—

Syremaalerekr. 2.25

Forlang nærmere oplysninger og katalog.

A/S ELEKTRISK HANDELSCO.

Raadhugaten 24 O S L O Telefon 22 267

LF-indgangs- og udgangskredsløb

323) Pick-uptilslutning ved detektormodtagere. kan foregaa som vist ved omskiftning fra gitterafleder R til pick-up. Samtidig skal røret have en negativ gitterspænding, da det skal virke som forstærker.

324) Pick-up tilslutning. Her er pick-up'en forsynet med volumenkontrol R3. Naar omskifteren staar paa I er pick-up'en tilsluttet, og røret faar gitterspænding fra katodesfaldmodstanden R2. Det bliver nu ikke hele katodespændingen, idet en spændingsdeling foregaar over R1 R3. Naar omskifteren stilles paa II, bortfalder gitterforspændingen, idet R1 er forbundet til katoden.

325) Pick-up ved diode. Her ses tilslutningen som den bruges i universalmodtagere. Ved vekselstrømsmodtagere behøves kondensatorerne C1 og C2 ikke.

326) P. U. ved vekselstrømsforstærkere. Pick-up'en kan ved vekselstrømsforstærkere tilsluttes direkte som vist.

327) P. U. ved universal forstærkere. Her maa indkoble beskyttelseskondensatorer.

328) Omskiftning til 3 indgange. Med en enkeltpolet omskifter kan skiftes til 3 forskellige pick-up, mikrofoner ell. lign. Lydstryken fra de forskellige optageranordninger bør være af samme størrelse inden tilslutning til omskifteren. R1 regulerer kun styrken for den efterfølgende forstærkning.

329) Enkel blanding, 2 indgange. Hver indgang har sin regulering, og de to reguleringer indvirker ikke meget paa hinanden, da de er isoleret fra hinanden ved modstandene R1 R2.

330) Uafhængig regulering 2 indgange. Hver indgang har sin regulering og sit indgangsrør, der er koblet sammen

over anodemodstanden R. Reguleringerne er fuldstændig uafhængige af hinanden. Flere indgange kan kobles sammen efter dette system.

331) 2 indgange med dobbeltrør. Princippet er det samme som ved 330, kun anvendes et dobbeltrør, en triode-hexode eller heptode, med sidstnævnte forbundet som triode.

332) Støjfri regulering af stor forstærkning. Her er kryстал pick-up eller mikrofon tilsluttet en heptode direkte. Rørets forstærkning reguleres af R2 ved ændring af den negative spænding paa gitter 3. Styregitterforspænding faas over R1. Reguleringen er fuldstændig støjfri.

333) Omskiftning i udgangen. Omskiftning fra højttaler til hovedtelefon kan foregaa ved omskifterne I og II. Den ene maa være lukket, naar den anden er aaben.

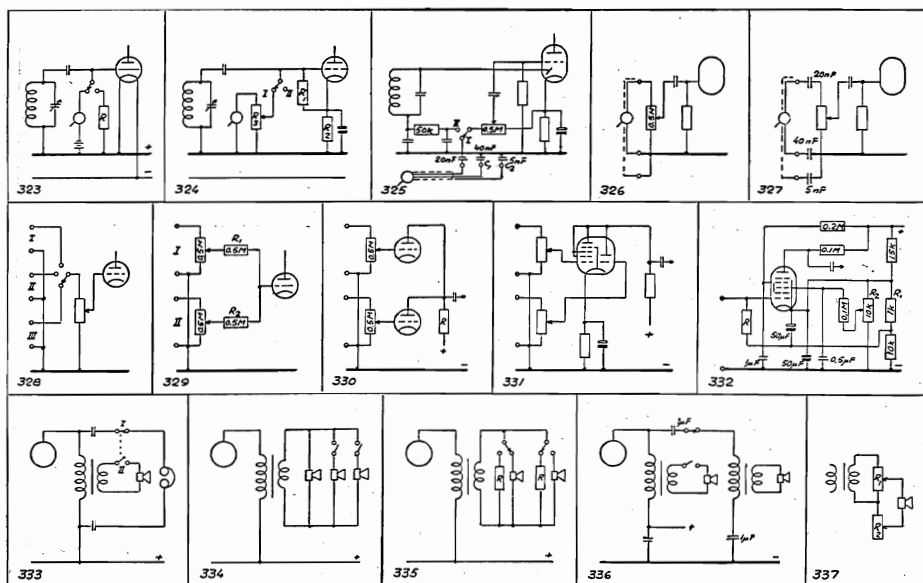
334) Ekstrahøjttalere kan tilkobles som vist. Saafremt udgangsrøret er modkoblet, sker der ingen væsentlig ændring af lydstryken.

335) Ekstrahøjttalere kan ogsaa tilkobles som vist. Ved Indkobling af en modstand i stedet for den frakoblede højttaler opnaar man, at lydstryke og belastning ikke ændres. Der sker dog et tab i modstandene.

336) Ekstrahøjttalere, som tilsluttes over længere ledninger, maa være forsynet med transformator. Ved anvendelse af minimal transformator kan et passende udtag vælges.

337) Højttalerregulering. Vil man regulere paa flere højttalere, der er tilsluttet parallelt, uden at reguleringerne influerer paa hinanden, maa man benytte en L-regulering, der i sin enkleste form bestaar af et dobbelt potentiometer R1 R2, hvor hver modstand er lig højttalerens impedans, f. eks. 2×5 ohm ved 5 ohms svingspoleimpedans. Almindelige traadmodstande kan benyttes.

LF-indgangs- og udgangskredsløb 323—337

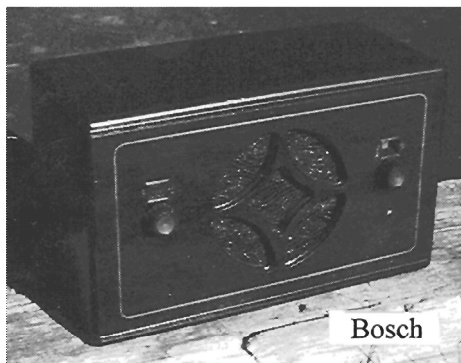

Her viser vi et lite utvalg av mengden av radioer som var på auksjonen på Gjerdrum.

Vi tar denne gang også med noen bilder fra radiomarked i USA, tatt av Cato Nyborg

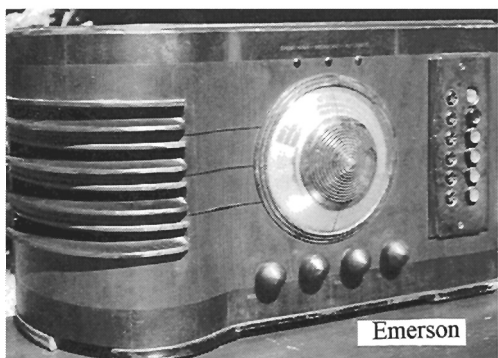
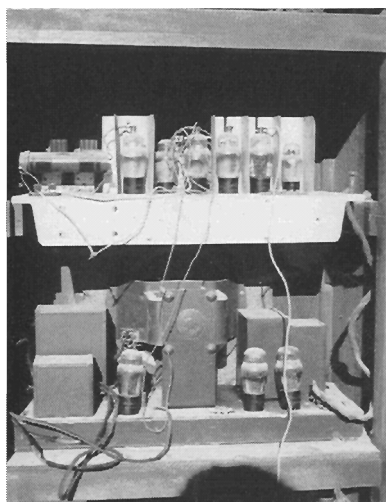

Bosch

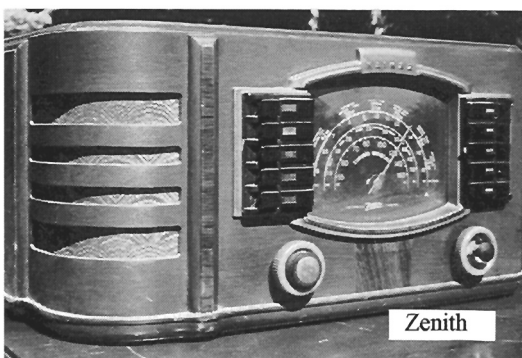
G.E. (RCA). Foran og bak.

Stromberg-Carlson

Emerson

Zenith

Radiolyttere.

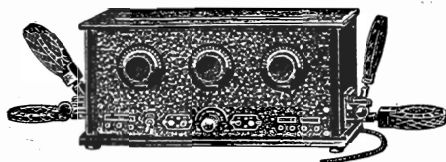
Ved årskiftet forfaller alle kringkastingsbevis til fornyelse.

Husk å betale avgiften for 1929 i god tid, hvorved De sparer Dem selv og telegrafvesenet for ekstra bryderi.

Nye lyttere, som betaler for 1929, får lytte gratis i desember måned iår.

Telegrafstyret.

Loewe apparater og Brown høttalere er kvalitetsvare.

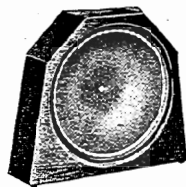

LOEWE FJERNAPPARAT

med 1 trippel og 1 dobbeltrør 14 spoler kr. 260.—

LOEWE LOKALMOTTAGER

med 1 trippelrør og 2 spoler kr. 75.—

BROWN HØTTALERE

Ny Konus type . . .	Kr.	80.—
Type H-4 høide 25 cm	"	40.—
" H-3 "	38 "	80.—
" E "	51 "	120.—
" H-1 "	53 "	140.—

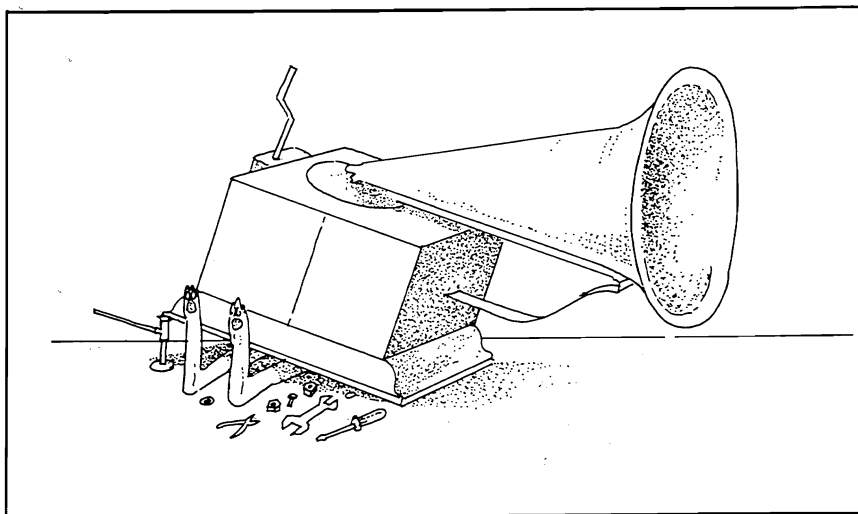
Alt i Radio

 Storm & Bull, Ltd.

Alt i Radio

Her viser vi en Huldra 4 i "original" kasse.
Sånn kan det også gjøres!

og løse dele for selv-
byggere føres på lager
av alle 1ste klasses
fabrikataer der avers-
teres i «Norsk Radio».
De vil i vor forretning
finde det aller avreste
samt bedste udvalg og
faa besvaret alle tek-
niske spørgsmål det
vedrører radio gratis.
Derfor, avløg os et
besøk, og De vil bli
tilfreds. Ill. katalog
sendes franco.

Radio-Fagmann.
O. M. Gaarder A/s
Tolbodgaten 30, Oslo, Etablert 1863.

Tor og hjørnet takker for oppmerksom-
heten og for alle positive tilbakemeld-
inger i 1995.
God Jul og Godt Nytt År ønskes dere
alle.

RADIOER JEG HAR MØTT

av

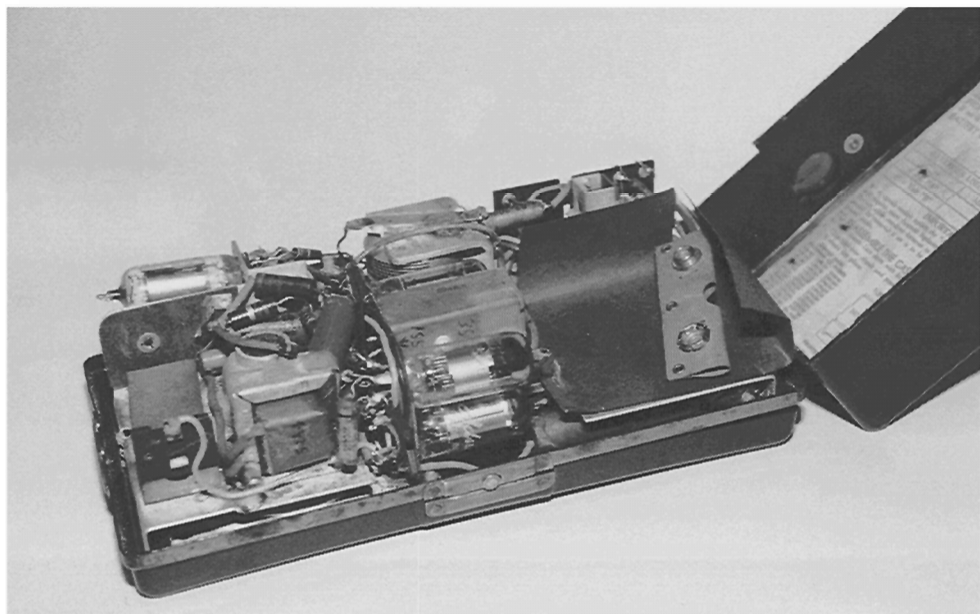
Tor van der Lende

For en tid siden dumpet det ned i postkassen en pakke fra Junaiten. Den var fra min gode venn Cato Nyborg. Det er alltid spennende å åpne pakkene fra Cato.

Denne gang var innholdet en "søt" liten reiseradio av merket EMERSON. Et grønt lite plastskrin fra 1947, med lokk, og med bærehåndtak på den ene enden. Topp- og bunnlokk er hengslet og under topplokket skjuler det seg en liten skala samt 2 knapper og en høyttaler. Det er kun mellombølge. I lokket er det en rammeantenne, og åpner vi bunnen ser vi inn i radioen. Den har 4 rør og plass for 1 stk. 6 V lommelyktbatteri og et 67,5 V anodebatteri. Rørene er derfor serieglødet (6V). Konstruksjonen er meget kompakt og servicevennlig.

På siden av kassa er det en 3-polet plugg for innplugging av batterieliminatør. Innvendig i lokket er det trykket en instruksjon for denne. Eliminatorene (117 V) må plugges inn vannrett i veggkontakten, ellers vil den ikke virke. Sannsynligvis er det en kvikksølvliketter eller lign. Rørbestykningen er følgende: 1R5 - 1U4 - 1S5 og 3S4.

Hele radioen er ikke større enn 21 cm lang, 6,5 cm høy og 10,5 cm bred. Kassen ble laget i forskjellige farger og er av plast.

VÅRE VAKRE KRYSTALLAPPARATER

av
Tor van der Lende

Denne gang er turen kommet til en tysker. Vi skal se litt nærmere på et Telefunken krystallapparat.

Som vanlig er utførelsen og konstruksjonen et resultat av tysk grundighet. Kassen er i sortlakkert formpresset messing. På toppen er detektoren plugget inn. Denne er av den vanlige konvensjonelle typen med glassrør utenpå mekanismen og krystallet.

På baksiden er bøsningene for hodetelefon, antenne og jord. Her er det inntak for 3 forskjellige antennelengder. Denne tilpasningen utføres med 2 forskjellige kondensatorer i serie med antennen og det tredje inntaket går rett inn på avstemningen uten kondensatorer i mellom.

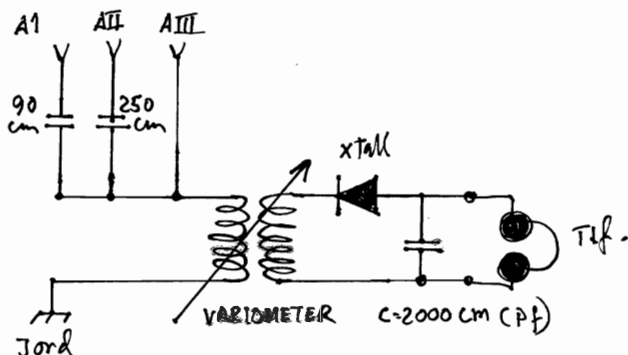
Avstemningen skjer ved hjelp av et variometer. Som vi ser av diagrammet, er det en helt standard kopling.

Alle forbindelser innvendig er utført med 6 mm brede messingstrimler, og alle forbindelser med komponenter og bøsninger er ikke loddet, men festet med små maljer.

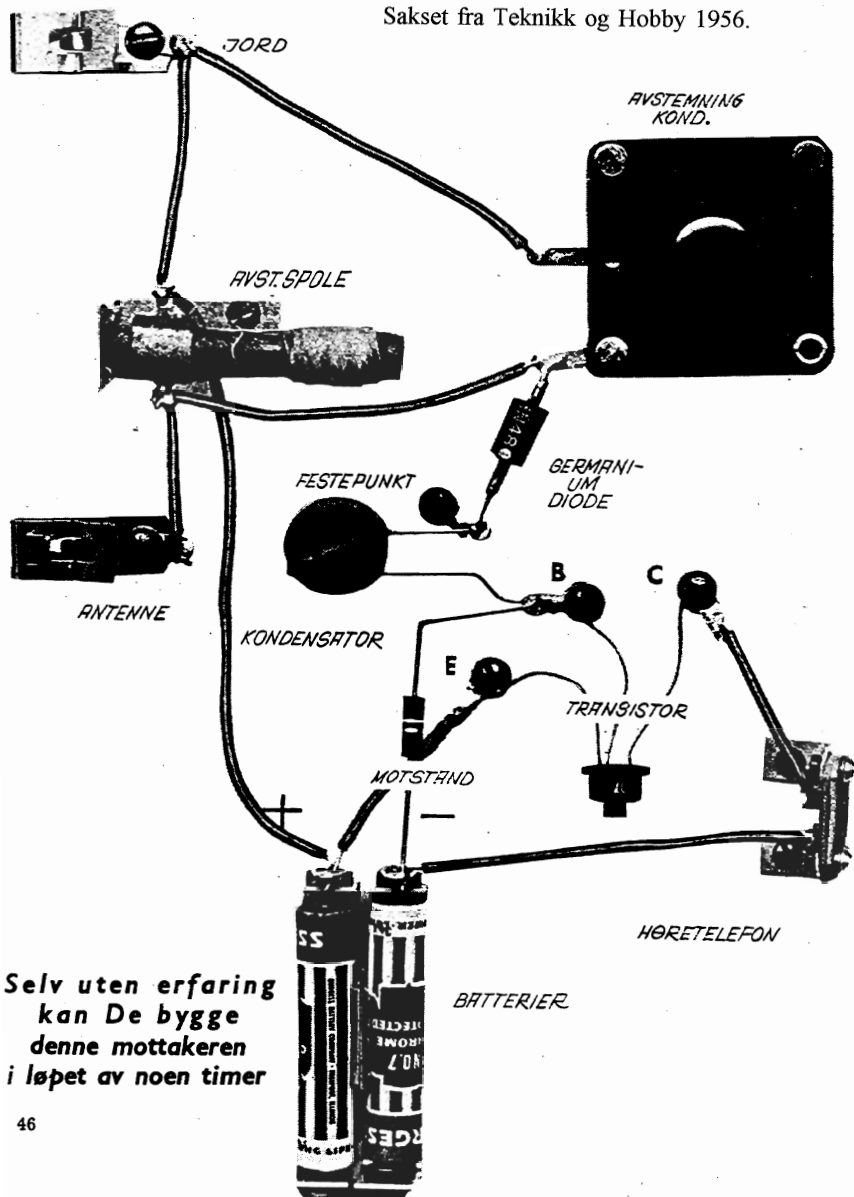
Bunnplaten er i jernblikk og har 3 store gummiknotter.

Apparatet er 10 cm høyt, 10 cm bredt og 11 cm dypt i bunnen og 7,5 cm dypt på toppen. Alt i alt et meget robust apparat.

TRANSISTOR-MOTTAKER

Sakset fra Teknikk og Hobby 1956.

Selv uten erfaring
kan De bygge
denne mottakeren
i løpet av noen timer

Denne enkle mottakeren kan vi anbefale alle som ønsker å fordype seg i den nye teknikk med transistorer. For også å hjelpe nybegynneren som aldri har vært borte i radio før, er konstruksjonen gjort så enkel og oversiktlig som mulig; den mer erfarne radiomann vil sikkert kunne plassere komponentene etter sitt eget hode.

Vi har valgt å bygge hele mottageren opp i ett plan, se oversiktsfotografiet på neste side. Alle delene er plassert på en finerplate $\frac{3}{8}$ eller $\frac{1}{2}$ " tykk. Vi begynner med tilkoblingsklemmene for jord og antenne. Skru disse fast i platen med treskruer. Avstemningsspolen festes med en aluminiumsvinkel, denne bør skrues fast før spolen limes på en litt stor skrue som festes i vinkelen.

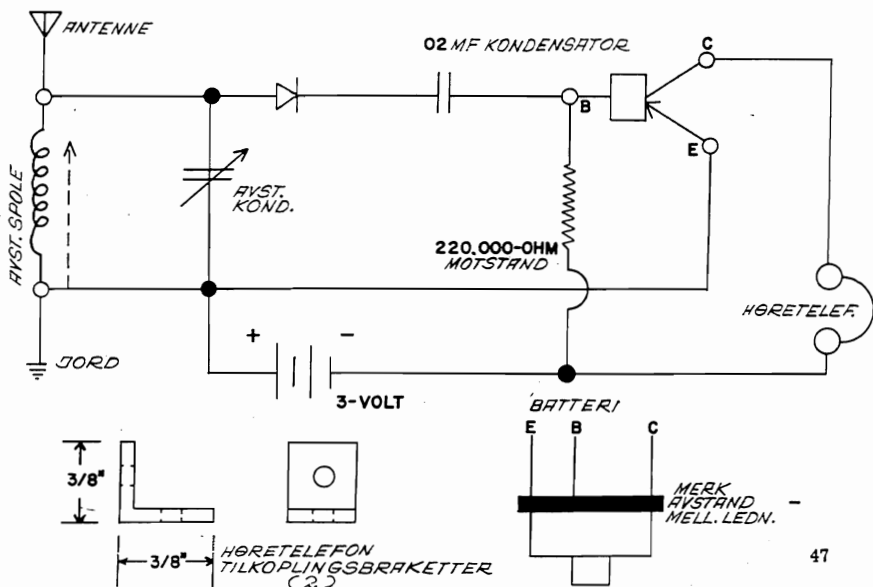
Avstemningsspolen vikles på et 7 mm. turbonitrør. Midt under spolen vokses fast en 5 mm jernkjerne. For langbølge vikles spolen med 400 tårn 0.1 mm. lakk- og silketråd. Spolebredden 8 mm. For mellombølge er dataene 90 tårn med 10 x 0.50 mm. lisse. Spolebredden 4 mm. Til viklingen klipper De 2 kartongskiver og lager et 7 mm. hull i hver. Kartongskivene tres innpå tur-

bonitrøret i oppgitt avstand, og spolen vikles mellom dem.

Mens en passer på at loddeørene vender mot avstemningskondensatoren,

(Forts. s. 105)

skrues den variable kondensatoren fast med skruer, en i hvert hjørne. Det vil være nødvendig å heve kondensatoren noe over finerplaten for at aksene kan dreies fritt. Bruk finerbiter eller sekskantmuttere som mellomlegg. En liten kontrollknapp bør festes på kondensatoraksen.

Derefter fester vi fire loddeører på platen. Bare en av skruene som holder disse fast trekkes hårdt til, nemlig den som holder øret i knytningpunktet mellom germaniumdioden og 0.02 mF kondensatoren. I punktene E, B og C lar vi foreløbig ørene henge løse og dingle. Disse tjener for tilkobling av transistoren: E for emitter, B for basis, og C for collector.

Høretelefonen tilkobles over to L-formede braketter, som festes med treskruer, og som er forsynt med maskinskruer og muttere for feste av ledningen til høretelefonen.

Til slutt festes batteriholderne. I mangel av ferdige holdere, festes batteriene med en aluminiumsbøyle, og ledningene loddes rett på batterikon-taktene.

Nu er alt klart for oppkobling av hele apparatet. Til dette trengs en elektrisk loddebolt med litt tynn spiss, en bunt med harpiksfylt loddetinn, en avbitertang, pinsett og litt koblingstråd med plast eller push-back isolasjon. Denne tråden er merket med farge på fotografiet. Når de forskjellige ledninger er kuttet til riktig lengde, fjernes isolasjonen en sentimeter fra endene, og endene bøyes i form av små kroker som kan hektes inn i hullene i lodde-ørene.

Begynn med de punktene hvorfra det fører bare en ledning, d.v.s. begynn med det øverste øret på avstemningskondensatoren, antennekontakten, telefon-kontaktene og loddeørene i punktene E, C og B, men først festes når det øvrige koblingsarbeidet er ferdig.

Så lodder vi fast ledningene i de

punkter hvor to ledninger møtes; jordkontakten, avstemningsspolen, og plussledningene til batteriet.

Så kobles germaniumdioden 1N48 og kondensatoren på 0.02 mF inn. Monter dioden som vist på fotografiet, men lag til ledningene $\frac{1}{2}$ " lange og bøy disse ned i rett vinkel.

Nu kommer vi til transistoren. Den- se er svært ømfindtlig for oppvarming, og loddebolten legges derfor bort mens denne monteres. Hvis en ser nøye på transistoren, vil en se at to av ledningene kommer ut svært nær hinannen, mens den tredje står litt ut fra midtledningen. Lag en krok på lednings- endene, og huk dem inn under hodene på skruene i E, B og C, som vist på fotografiet. Etter at hodetelefonen og antennen er tilkoblet, skulle mottageren være klar til prøving.

Strømforbruket er ca. 180 mikroam- pere; en uhyre liten strøm. Batteriene holder derfor meget lenge, like lenge som de kan lagres uten bruk.

Antennen kan være fra 15 til 25 me- ter lang, men selv en inneantenne kan gi gode resultater. Jordledning vil av og til gi bedre styrke i høretelefonen, men gi litt bredere avstemning. For å avstemme mottageren dreies langsomt på avstemningskondensatoren til det er best styrke i høretelefonen.

DELELISTE:

Miniatyr glimmerkondensator, variabel, 500 mF

1 kontrollknapp

1 germaniumdiode, type 1N48 eller OA85

1 transistor 2N107 eller OC 71

1 keramisk skivekondensator 0.02mF

1 motstand 220 000 ohm, $\frac{1}{2}$ W

2 $\frac{1}{2}$ volts blennlyktbatterier med holdere

2 tilkoblingskontakter

1 dynamisk høretelefon, miniatyr for tunghørte

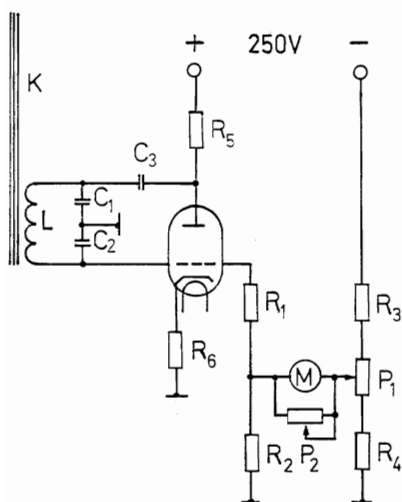
6 loddeører.

RADIO **NETTE**
for music lovers

KORTSLUTNINGSINDIKATOR FOR TRANSFORMATORER.

Forslag ved Gunnar Rudenskjold, LA7KG

Koblingsskjema av oscillatoren

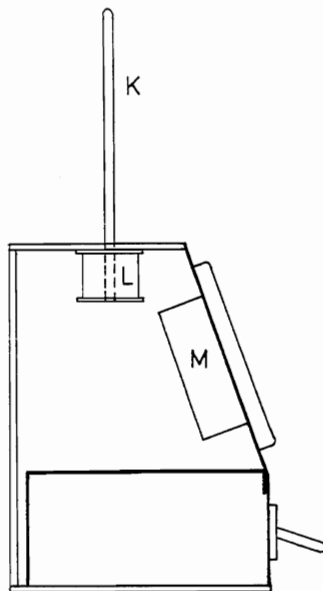

Fig. 1

- C1,C2 = 0,047uf 630v, plastfoliekondensator
- C3 = 0,1 uf 630v, plastfoliekondensator
- R1 = 22 Kohm 1/2 w kullmotstand
- R2 = 5,6 " " " "
- R3,R4 = 2,2 " " " "
- R5 = 47 " " " "
- R6 = 330 ohm " " "
- P1 = 1 Kohm Potensiometer
- P2 = 1 Kohm Potensiometer
- L = Spole med ca 2500 vindinger, 0,18 - 0,20 mm diameter
kobbertråd på en passende spoleform.
- K = Jernkjerne, se tekst og fig. 1.

Oscillatoren er Colpitt - koblet og svinger på 2000 - 4000 Hz - avhengig av spolen L. Indikatoren, et 200 uA dreiespoleinstrument, er forbundet i en brokobling bestående av R1, R2 og R3, R4. Meteret nullstilles med P1, som bør stå et sted i nærheten av dens midtstilling når broen er i balanse. Hvis ikke, må enten R3 eller R4 forandres. Erstatt P2 med en variabel motstand på 5 Kohm. Tre en kortslettet vinding ned på spolens jernkjerne. Deretter justeres motstanden for fullt utslag på meteret. Den innstilte motstandsverdi måles og multiplisert med 1,3 gir en brukbar verdi på P2.

250 V anodespenning som vist på skjemaet, er minimum - maksimum 410 V!

Jernkjernen består av en 2,5 mm tykk jerntråd som stikker ca. 50 mm utenfor spolen L, hvilket gjør det mulig å teste små HF spoler. Skal viklingen på nett - og utgangstransformatorer eller filterspoler testes, kan jernkjernen bygges opp av 5 x 150 mm strimler fra en blikkboks så tverrsnittet blir kvadratisk 5 x 5 mm. Jernet skal være godt utglødet.

Deretter lakkeres blikkstrimlene og sammenlimes. Kjernene kan med fordel gjøres utskiftbare, men det er mulig at det klarer seg med kun en kerne av rund tråd, som med fordel kan gjøres 100 - 150 mm lang.

Spolen L må ikke monteres på en metallplate, da denne virker som en kortslettet viking.

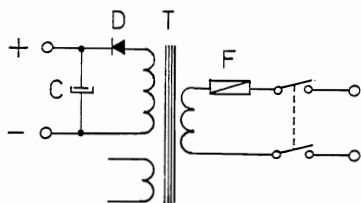
En pen tre, eller plastkasse, gjerne med skråstilt front for meteret, er å anbefale.

Se fig. 1, hvor de tykke strekene utgjør metallchassiset. Husk ventilasjonshull oppe og nede i bakplaten.

Røret er ikke kritisk, bruk hva som helst eller en triodekoblet pentode, som EF22, hvor skjermgitteret er koblet til anoden og fanggitteret er koblet til anode eller katode.

Hvorfor ikke benytte P-rør? Bruk ikke utgangsrør - det er både unødvendig og u hensiktsmessig!

De av dere som har lyst, kan gjerne benytte en transistor i stedet for rør og drive denne fra et 4,5 eller 9 V batteri. En eliminator vil gjøre tjenesten.

Skjema over el. forsyning:

C = 8 uF, 450 V elektrolyttkondensator

D = Silisiumdiode 1N4007, 1000V, 1 A

F = Sikring 50 mA

T = Transformator 5VA. Likerettervikling
290 V, 15 mA. Det gir en spenning $V_b = 1,1 \times 290 \sqrt{2} = 451 \text{ V}$.

Faktoren 1,1 er meget viktig. Alle apparater tilkoblet lysnettet skal tåle 10% overspenning uten å ta skade!

Glødeviklingen skal ha samme spenning som glødetråden på det valgte røret.

Prinsippet er kort fortalt:

Når generatoren svinger, vil det, når en kortslettet spole blir tredd ned på jernkjernen, bli absorbert energi fra generatoren som da vil svinge svakere og gitterstrømmen blir redusert. Derved kommer broen ut av balanse og meteret gjør utslag.

Noen tips:

1. Før tilkobling av meteret M, kan maksimum strøm, polaritet og balanseforhold finnes ved hjelp av et universalinstrument.
2. Koblingen av P1 og P2 er riktig, når akslene dreies med urviseren og meteret slår ut til høyre

KARSTEIN KARLSEN ER DØD.

Kreften seiret tilslutt.

Med ham har en av de "største radiosamlere" i Norge gått bort.

For, Karstein var først og fremst en kronisk samler. Han måtte bare samle--- det var spenningen ved å jakte og få fatt på ting som fengslet ham mest

Når "godbiten" var anskaffet ble den plassert i den enorme haugen for fremtidig sjekk, reparasjon, eller restaurering. For, fikses skulle radioene, det var hele tiden meningen.

Oftest ble det bare med tanken for Karstein, dessverre.

Han hadde som notorisk samler heller ikke evnen til å si at ; nok er nok

Han etterlater seg derfor kanskje Norges største samling på 12-1300 apparater, et antall som nesten er menigsløst resurs og plasskrevende.

Det er nok endel som har kjent Karstein lengre enn meg i samler miljøet, men jeg tviler på om noen kjente ham bedre.

Vi bodde på hver vår side av Drammens elva.

Han var forskalings snekker, jeg elektro ingeniør.

Han kunne mye om radio modeller, typer, antall, prod.år osv osv... jeg kunne en god del om innmaten i radioer.

Jeg fikkset mange eldre radioer for Karstein og som takk for hjelpen fikk jeg mange av hans dubletter, Og som den tvers igjennom generøse kjernekar han var, så var det ikke noe skitt jeg fikk.

Besøkene i det helligste, nede i kjellerens dunkle mørke var alltid spennende. (Det var ikke mange som fikk komme dit ned)

Selv i et tilsynelatende kaos med radioer stablet fra gulv til tak, ofte tre-fire i dybden med gangstier mellom, hadde Karstein enslags orden... ja, den skal stå der ... nei, den er på låven...nei, den er på hytta... den har jeg tre av... den har jeg ingen av.....

Etter at han ble rammet av kreft for et par år siden, forvitret Karsteins interesse for radio.

Joda, han gjorde noen sprell iblant, men lysten var liksom borte og selvfølgelig var han plaget av usikkerheten over hvordan det hele ville ende.

Han gjorde noen halvhjertede forsøk på å selge samlingen komplett, da det ikke gikk prøvde han å selge partier, men som alltid var han lite villig til å selge unna godbitene separat.

I vår siste samtale bare et par uker før han døde, var han fullstendig utkjørt, oppgitt og likegyldig til alt som hadde med radio å gjøre.

Han skjønte nok hvor det bar.

Nå er han borte for godt.

Tilbake har jeg mange gode minner og mang en en god glis over Karsteins spontanitet, som ofte brakte han opp i situasjoner hvor han etterpå kunne si: Jøss for en idiot jeg er.. denne radioen har jeg trettet av fra før.

Mine tanker går også til hans familie, som sitter igjen med et reelt problem:

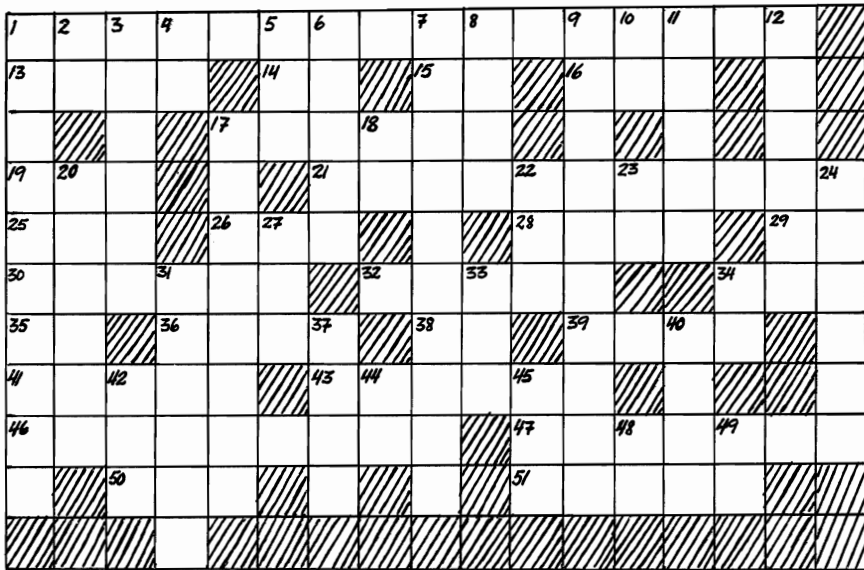
Hvordan skal en kvitte seg med en kjempesamling som fyller kjeller, loft ,garasje, hytta og en halv låve.....uten å bruke år eller søppeldynga som hjelp?

Fred over ditt minne, Karstein !

Erik Steen
Steinberg

RADIOKRYSSORD NR. 52

VANNRETT

- 01 Den flotteste
- 13 En Fjærtøft
- 14 Voltampère
- 15 Smile
- 16 Platemerke
- 17 Festmat
- 19 International Transmitter Association
- 21 Erfaring
- 25 Tittel
- 26 Gate
- 28 Mynt
- 29 Retning
- 30 Land
- 32 Ny
- 34 Aula
- 35 Obs!
- 36 Fabrikk
- 38 Tak
- 39 Formue

41 Sang

43 Oscillere

46 Nøkterne

47 Følehorn

50 Plog

51 Radio...

LODDRETT

- 01 Tresort
- 02 Medl. nr. 170
- 03 Radiostasjon
- 04 Medl. nr. 526 og 670
- 05 Navn
- 07 Snobb
- 08 Obs!
- 09 Kablene
- 10 Forkortelse
- 11 Tegne
- 12 By
- 17 Atelier
- 18 Tone

20 Offerte

22 Hyle

23 Tall

24 Pusse

27 Forente Arabiske Emirater

31 Har 20 satelitter

33 Måltid

34 -ips

37 Ikke B sia

40 Beveget

42 Platespillermerke

44 Boulevardorgan

45 1903

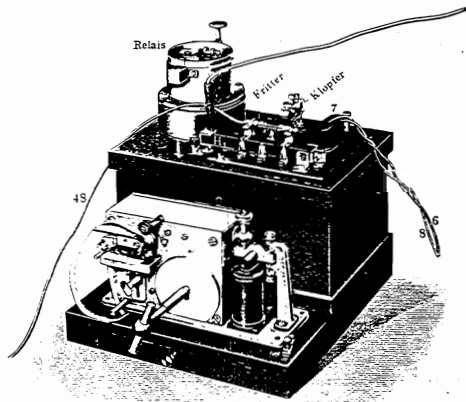
48 Telegrambyrå

49 Fase

LØSNING PÅ RADIOKRYSSORD NR. 51.

1	F	R	2	I	3	H	E	4	T	S	5	S	6	U	7	P	8	E	9	R	E	10	N				
	I		11	B	A			E		12	T	U	R	K	U							O		13	N	14	O
15	S	I	E	M	16	E	N	17	S		18	T	E	K			19	A	K	20	S	E	R				
	K		21	N	A	N	K	I	22	N	G			23	O	24	R				25	O	V	E			
	E		26	H	R			27	E	N	E	R				28	E	A	G	L	E						
30	R	I	O						32	U	M	U	L	I	G			35	E	V	N		36	E			
37	I	L	L	38	E				S			39	N	U	L	L					N		40	Y	T		
	B		41	T	R					42	K	A	N	T			43	E	R			45	E	T	T		
46	O	47	V		F				U			E		48	P	R	A	G			49	T	E				
50	L	I	G	A			51	D	R	I	L	E							54	A	I	R					
55	G	P		R				56	V	R	I	E	N	57	T								G				
58	E	S	K	E				E			G			59	V	A	F	L	E	R							

Vi fikk to riktige løsninger på forrige kryssord.
Det var: Rolf Riise og Erik Kjærnet. Gratulerer!
De får tilsendt en liten premie i posten.

RADIOMUSÉET I JÖNKÖPING

av 539 Sindre Torp, LA60P

Tändsticksområdet (Fyrstikkområdet) i sentrale Jönköping var en gang sentrum for en omfattende produksjon av fyrstikker. I det nedlagte industriområdet syder det igjen av liv. Her forenes kulturliv, næringsvirksomhet og håndverkere i en tiltalende blanding. Her ligger verdens eneste fyrstikkmuseum. Men i dette området ligger et museum som nok interesserer de fleste lesere enda mer, nemlig Radiomuséet i Jönköping.

Dette muséet rommer en samling på over 1000 radioapparater og omfattende samlinger av tilbehør, radiolitteratur og servicedokumenter som viser radioteknikkens utvikling gjennom 70 år.

Grunnleggeren Erik E. Karlson ble født i 1008. Allerede i 1923 bygde han sitt første radioapparat. I mars 1925 startet han en av Sveriges første spesialbutikker i radio, bare tre måneder etter at Sveriges Radio begynte sine sendinger., Karlson må ha vært meget forutseende for han begynte nesten umiddelbart å samle gjenstander til et radiomuseum. Den første utstillingen ble vist i Jönköping i 1934. I 1973 ble en stor utstilling vist på Jönköpings läns museum, og i 1988 stilte kommunen de nåværende lokalene til disposisjon, og den store radioutstillingen ble åpnet. Kommunen forvalter i dag samlingene og kommer til å bevare dem for ettertiden. Man kan også se en hel del av

samlingen i korridorene på Victoria Home Hotel sentralt i Jönköping. Her er mengdevis av klenodier plassert i glassmontre for permanent visning til hotellgjestene. Hotellet kan med andre ord anbefales på det varmeste (av flere grunner).

Samlingene omfatter også høyttaleranlegg av unikt slag og mikrofoner som mange kjente personligheter har talt i opp gjennom årene. En vandring gjennom museet viser også radiosendingsteknikk og historie. Videre presenteres lydopptagningsteknikken med utviklingen fra Edisons voksruller til båndspillere og CD. Selv TV-teknikken blir presentert med en del meget gamle TV-apparater og skildring fra verdens første offisielle TV-innvielse i London 1937 hvor Erik Karlson selv var til stede!

Radiomuséet har vakt oppsikt ikke bare i Sverige, men langt utenfor landets grenser noe gjesteboken med all tydelighet viser. Er du heldig kan du fortsatt treffe den 87 år gamle grunnleggeren som omviser!

**Radiomuséet i Jönköping.
Stiftelsen Erik E. Karlsons Radio-
og teknikkmuseum.**

Tändstickområdet, Tändsticksgränd
16, S-553 15 Jönköping. Tlf. 036 11
39 59.

Åpningstider: Tirsdag - Fredag 13.00 -
17.00.

Lørdag 10.00 - 13.00.

Visning også mulig til andre tider, ring
Erik E. Karlson (!), tlf. 036 11 46 54.

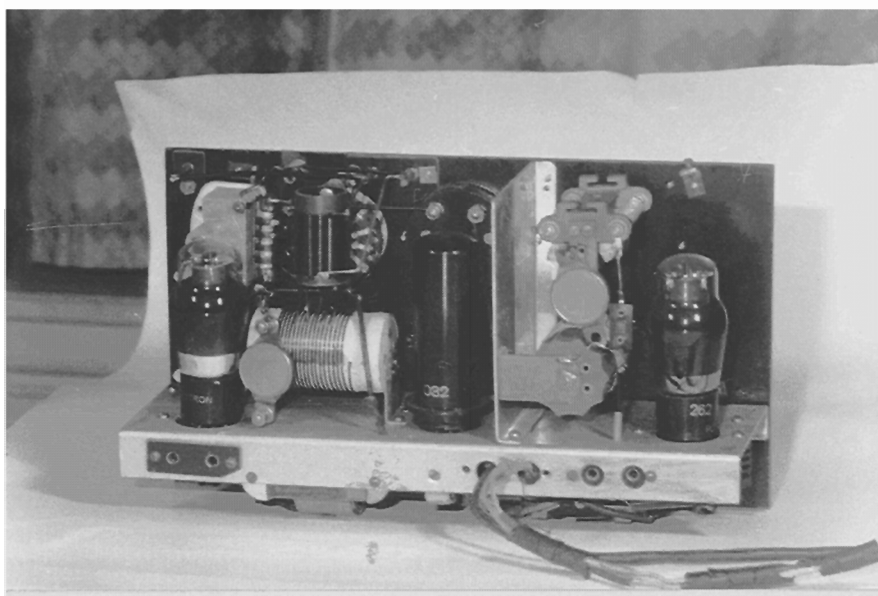
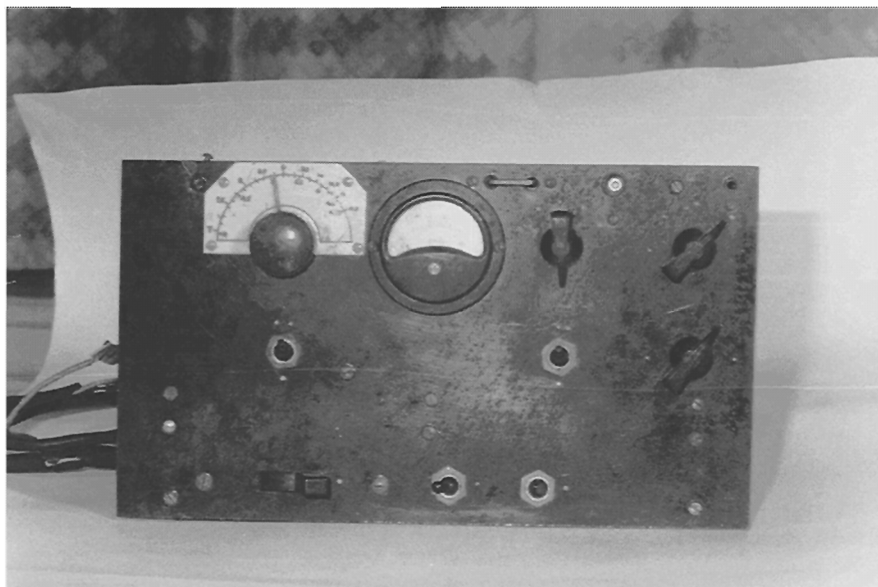

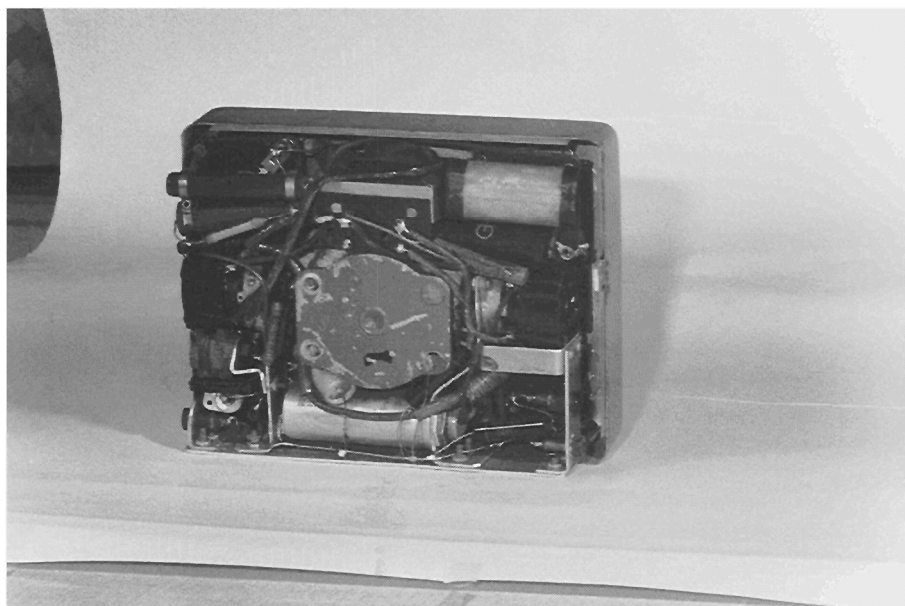
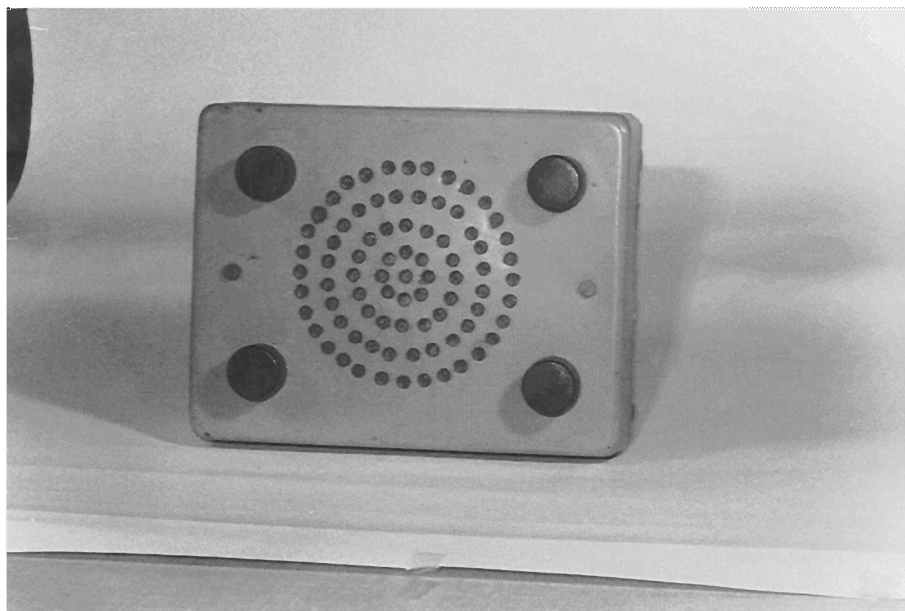
Fra Radiomuséet i Jönköping

NORSKE NAZI-APPARATER (1).

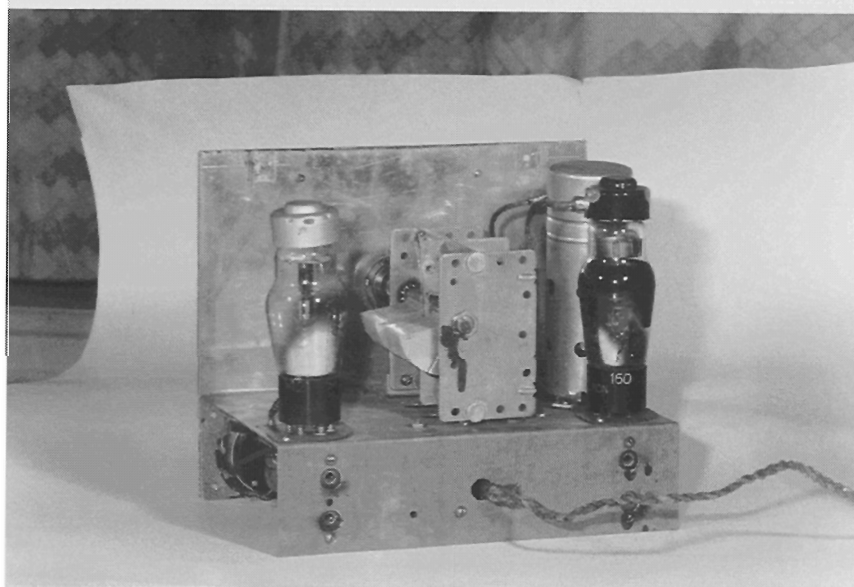
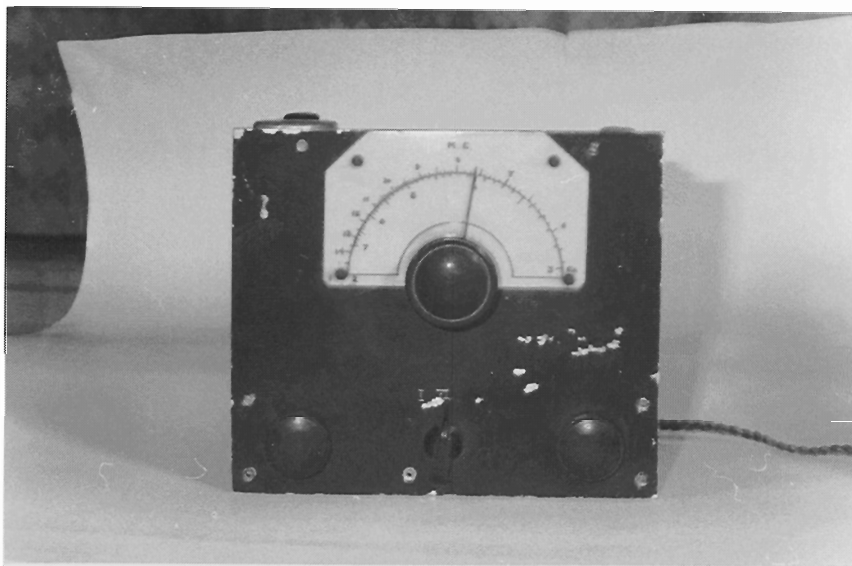
(Se omtale s.3.)

NORSKE NAZI-APPARATER (2).

NORSKE NAZI-APPARATER (3).

Vi har foreløbig ikke gransket kretsløsningen i disse apparatene, men det er tydeligvis sendere, mottakere og tranceivere.

De er ganske profft bygget, men har naturligvis ikke noen standard som kan sammenlignes med Wehrmach-apparatene.

Hvis noen har opplysninger om dette, vennligst la oss få høre.

ANNONSER

BYTTES:

Har Beritnøkkel, ønsker deler til
PARASETTET.
Willy Bergli, 2880 Nord-Torpa.

TIL SALGS:

Philips Futura stereo radio
m/bruksanvisning, 500kr,
Radionette Menuett, 400kr,
David Andersen 523, 400kr,
Amerikansk Philco reiseradio, ligner
på Kurer, 400kr,
Komplette innbundne årganger av
HOBBYBLADET + LYD OG TONE,
1969 til 1974, 600kr,
8-spors bilspiller + mange kassetter,
Noen 60-talls bilradioer
AMI jukebox rep.håndbok.
Rune Langseth, 33 05 02 96.

KJØPES:

Quad II rørforsterker og Quad 22
preamp, 2 stk. KT66 (nye), Revox
G36 båndopptaker, Fjernkontroll for
Huldra 5.
Fredrik Dybdal, tlf. 33 33 89 96

SELGES:

Militærradioapparater, tilbehør mm
(dubletter fra samling) selges. Bestill
liste.
Bengt Johansson, Trebackalånggatan
92, III, S-281 42 Hässleholm, Sverige.

SELGES:

RCA tidlig 50-talls, som ny,
plast/bakelitt, liten amerikansk
mottaker..
X-tysk Ha 5K39c, original god stand
Høytaler til tidlig 30-talls Sferavox
forniklet.
J. Staaland, tlf. 35 52 23 68.

SELGES:

Selger endel dubletter av radioer fra
før og etter krigen. Folkemottaker,
Huldra 3+4, Philips 2514, løs
høytaler, Skaugum etc.
Per Haugen, 2090 Hurdal,
tlf 63 98 94 78.

KJØPES:

Telefonrør m/bakelitt-tut til EB 1918
modell.
Arve Solli, Markaplassen 311, 7053
Ranheim. Tlf. 73 57 36 94

SELGES:

2 stk. Tandberg høytalere TL5020,
umontert,
Tandberg amplifier FM,
Tandberg Sølvsuper 10-70,
Tandberg Sølvsuper 11-73,
Tandberg Huldra 8-56
Radionette båndopptaker.
Håkon Aker, Kapellanveien 15, 1347
Hosle, tlf. 67 14 45 37.

SELGES:

Har gode dubletter av mange radioer, spesielt etterkrigsmodeller, men også endel fra før krigen. Ta kontakt, ellers er alle medlemmer velkommen til «radiobesøk».

Rolf Riise, Kongeveien 50, 2380
Brumunddal. Tlf. 62 34 18 64

KJØPES:

Huldra 1B (helst pent eksemplar - mine foreldres radio),
Østfold Minor 502, står også på ønskelisten.

Rolf Riise, Kongeveien 50, 2380
Brumunddal. Tlf 62 34 18 64.

KJØPES:

Radionette reiseradio type Explorer, pen og i god stand palisander, Tandberg og Radionette brosjyrer/instruksjonsbøker o.l., Tandberg radioene TR 2080, Huldra 12, reiseradioene TP41 og TP43, palisander treverk til TR 2080/2075 og svart list nede i front til Huldra 12 ønskes. Av interesse også gamle postkort.

Ingar Johnny Andersen,
tlf. 69 34 17 12, Veigrenda 12, 1671
Kråkerøy.

KJØPES:

E283CC - rør
Lydhode/lydhodeblokk til Ampex 300 (mono), gamle mikrofoner, gmlt. opptaksutstyr.
Jens Sundbø, tlf 67 56 69 11

SELGES:

1. Rast. WW22 US SCR300 komplett, også 12 vibr. omf til samme.
2. Mottaker AN-GRR-5 1.5-18 Mhz.
3. Torn Eb, deleapp.
4. Wehrmach Rundfunk empf. WR1T.
5. Feld Fu b, (Bertha) komplett m. bæreremmer.
6. Siemens regnbuemottaker, Alle Welle.
7. US Navy WW2 mottaker CRV 46151 (ARB) 200-9000 Khz.
8. Panoramic Adaptor US BC1031C.
9. Tektronix Osc. Scope 545B M/tokanals vertikalinnngang og 1L20 Spectrum Analyser.
10. AN/GRC-9 komplett
11. Etterbrenner AM66 (for GRC-9) komplett.
12. Russisk infanteristasjon P 105m 36-46 Mhz, ny, prøvet OK, komplett.
13. RT70/GRC-5
14. RT67/GRC-5
15. R109/GRC-5
16. Bug, Vibroplex Original ser. no 229005.

Med unntak av post 3 og 4 er alt utstyr i orden. Dokumentasjon medfølger, original eller kopi. Utstyret må hentes. Bytteønske: RAF sender T1154. Richard Folgen, Blekestrand, 4900 Tvedestrand, tlf priv. 37 03 43 22, arb. 37 02 40 53.

SELGES:

Pioneer forsterker, A-77X, 2x115W. Gi bud. Som ny.
Svein Brovold, 2870 Dokka.

KJØPES:

Tandberg Huldra 5, bøker/kataloger
om krystallapparater.

Reisegrammofoner:

HMV 102, Columbia 100, 113, 201,
202, Odeon 1A, 1B, Decca, Prixie

Grippa,

Ultra portable:

Mikiphone, Peter Pan, Thorens-
Excelda, lekegrammofoner, gamle
stifteesker, lyddåse HMV nr. 4, fjærer
og bakstykke til HMV Exhibition
lyddåse.

Svein Brovold, 2870 Dokka, tlf. 61 11
19 35.

SELGES/BYTTES:

Radionette Symfoni HiFi stereo

Menuett-62 (strøken, topp troløye)

Div. båndopptagere bl. a. B8 stereo

Div. Soundmastere bl. a. 25TK.

Mascot 541 C2 (2 stk)

Div. grammofoner:

Crystal 523V

Claude i koffert m/rørforsterker

Monark TV12 (BSR)

Terje Berget, Pukerudvn. 34, 3048

Drammen, tlf 32 82 40 76.

KJØPES/BYTTES:

Skiftespinde til Garrard Type A70

Vrak Kurér serie 9

Kasse til Mascot 636 DUO FM.

Terje Berget, Pukerudvn. 34, 3048

Drammen, tlf. 32 82 40 76.

SELGES:

Til Garrard plateskifter Models RC75,
nye remmer for hastighetene 33 og 45.

Til Garrard plateskifter Models RC88
og 98 skiftespinde type LRS3 for 7»
plater med 38 mm hull.

2 sett plastdeksler m/skruer til

Tandberg båndopptaker type 2.

Kjell Hansen, tlf. 33 33 30 89.

KJØPES

Philips chassis F7N61A.

Kjell Hansen, tlf. 33 33 30 89.

KJØPES:

Skalaglass til Sølvsuper 9, kasse til
Huldra 8-55, frontlist og tuning-knapp
til Tuner Amplifier HiFi FM og
frontlist komplett med all skrift til
Huldra 9, alt i perfekt stand.

Ønsker også å kjøpe litteratur, artikler
m.m. om Tandbergs Radiofabrikks
historie, samt service-forskrift til
Huldra 10.

Andreas Wiggen, Bjørndalsveien 50B,
1609 Fredrikstad, tlf. 69 31 78 09.

SELGES:

Storno UHF repeater CQF 662.

Mobiltelefoner: 2 stk. NERA CM

14V, SONAB MR 204D og Simonsen

MT-106. Div. måleinstrumenter.

Senderrør og mottakerrør. Gamle BC-
mottakere. Div. datautstyr m.m.

Nils Mathisen, LA5YF, tlf. 67 13 06
00, mobil 941 30 042.

ØNSKES:

Skjema på svensk-prod. rørforsterker
av merket "TUBA".

John D. Howes
11 Crendon park
Southborough
Tunbridge Wells
KENT TN4 0BE
England.

Jeg jakter fremdeles på vrak av Combi
FM/Combi 2-speed. Jeg trenger rødt
baklokk og platespillerlokk samt
koksgrått baklokk og platespillerlokk.

Henvendelse samtlige annonser er
Helge Fagerlund, Snøggvn 6B, 2830
Raufoss, tlf kveld eller helg er
61190363.

DIVERSE:

9 stk objekter/deleradioer bl. annet
Telefunken OPAL fra 39 og
Telefunken TENOR fra 36/37 selges i
klump for kr. 300,- eller byttes i
Høvding reiseradio.

Reiseradioer ønskes bortbyttet i andre
reiseradioer eller evt. solgt:

Radionette Explorer i palisander

Kurér K1010 brun

TP41

Kurér Auto FM i båt/beige

Kurér S 1 gulbrun

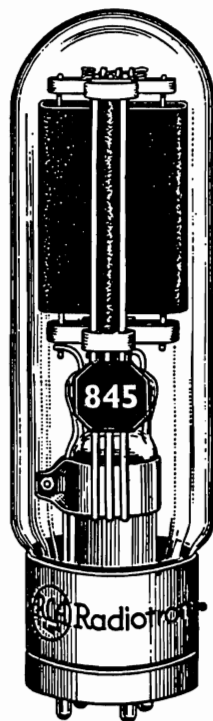
Mascot Auto 633 lyseblå

Disse har jeg i skrivende stund. Ta
kontakt, det kommer inn annet før
denne annonsen står på trykk.

Sølvsuper 11 i palisander byttes i
reiseradio. Forslag??

Ønsker fremdeles å kjøpe eller bytte til
meg David Andersen 511, 551, 571,
581, MetroB, Radiofon BK3, BK4 og
BK5 samt andre sjeldne.

Radionette Combi-star i meget bra
stand med varetrekk står ennå og
venter på egnet bytteobjekt. F.eks.
«Firkant»-Kurér el. annet snadder.
Mellomlegg ene eller andre veien blir
vi enige om.

Fra auksjonen på Gjerdrum: Arnliot Matsow finner brukbare måleinstrumenter. (foto: Knut Strømme)